ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5459 10/23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1904 ՇԱԲԱԹ 5 ԶԻԼԳԱՏԷ 1321 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5459

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԲԱՄԲԱՍԱՆՔԸ

Շնորհաւորական այցելութիւնները ընդհանրապէս բամբասանքի առիթներ են Պոլսահայ հասարակութեան համար. Կաղանդ, Ծնունդ, Զատիկ, անուան տարեդարձի հաւաքոյթներ, բոլոր ասանկ պատրուակներ կը դառնան ազատ առեւտուրի մը՝ որուն բովանդակ դրամագլուխը բամբասանքն է, երբեմն նոյն իսկ զրպարտութիւնը:

Տուներ կան՝ որոնց մէջ արդէն ուրիշ բան չեն ըներ այս կարգի հաւաքոյթներու միջոցին. եւ այդ մոլութեան սէրը ա՛յն աստիճան արմատացած է որ լաւագոյն բամբասողները ձեռքէ ձեռք կը խլուին շատ մը նոյն իսկ համբաւաւոր սալոններու մէջ, պատուոյ տեղերը կը հրաւիրուին, ու տանտիկին մը՝ իր մէկ բարեկամուհին այցելութեան հրաւիրած միջոցին՝ տեսակ մը սնափառութեամբ կ'ըսէ անոր.

— Երեւակայէ՛ անգամ մը, Պ. Այսինչեանն ալ մեզի է:

Այդ Պ. Այսինչեանը լաւագոյն բամբասողն է:

Եւ անգամ մը որ հաւաքոյթը ամբողջանայ, ա՛լ բոլոր կծիկները կը քակուին, շատ մը յաճախ անբիծ պատիւներ մէջտեղ կը դրուին, անարատ համբաւներ կը զրպարտուին, եւ քիչ մը ամէն մարդ կը սկսի կրցած աղտը քսել անոնց, կրցած մուրով սեւցնել զանոնք, կտրտել, բզքտել, ըսպաննել: Կատաղի կիրք մըն է բամբասանքի կիրքը, երբեք չի յագենար, եւ շատ դիւրաւ կրակ կ'առնէ: Յաճախ մըխալ սկսիլն ու բռնկիլը մէկ կ'ըլլայ. եւ քիչ չեն տարիներու պատուաւոր, ուղիղ կեանքով մը շահուած համբաւներ որոնք այդպէս միակ վայրկեանի մը մէջ կը ըսպաննուին բամբասանքի տարափի մը տակ:

Այս առեւտուրը մի միայն սալոններու մէջ չէ՛ որ յարգի դարձած է. ամէն տեղ կը հանդիպիս անոր, ամէն անկիւն, նոյն իսկ ամէնէն չյուսացած տեղերդ: Եկեղեցին, շուկան, փողոցը, այսինչին խանութը, այնինչին գրասենեակը, շոգենաւին մէջ, Թրամվային մէջ, վերջապէս ուր որ երեք կամ չորս հոգի կրնան մէկտեղուիլ: Այսինչին գործը յաջող կ'երթայ, ահա բամբասանքը կը հասնի. այնինչը գեղեցիկ կին մը ունի, բամբասանքը իսկոյն կը շրջապատէ զայն. երրորդ մը դրամ շահած է, բամբասանքը չուշանար. ա՛յն աստիճան դէշ կը խօսին անոնց վրայ, որ եթէ երբեք բարեկամներդ ըլլան՝ կը վարանիս բարեւ տալու:

Մոլութիւն մը միշտ մէկ կամ բազմաթիւ մոլութիւններ կը բերէ իրեն հետ: Բամբասանքն ալ շատ մոլութիւններ ունի իրեն հետեւորդ, զոր օրինակ կեղծաւորութիւնը՝ որ կրնայ գլխաւորը նկատուիլ:

Սալոնի մը մէջ ես: Չորս կողմէն կը խծբծեն Պ. Ք...ն՝ զոր պատուաւոր եւ արժանիքի տէր մարդ մը կը նկատես, եւ զոր շատ լաւ կը ճանչնաս. բայց միւսները բոլորովին հակառակը կ'ըսեն. կը պնդեն թէ Պ. Ք...ն անպատիւ մարդ մըն է, թէ արժանիք չունի, թէ էշ է, աւանակ է, եւ ամէն ինչ որ կարելի է երեւակայել: Զարմացած կը մնաս, եւ զարմանքդ շա՛տ աւելի կը շեշտուի, երբ քիչ մը վերջը նոյն ինքն Պ. Ք...ն ներս կը մտնէ այդ սալոնէն: Բամբասանքը կը դադրի եւ չորս կողմէն՝ գովեստներու տարափ մըն է որ կը տեղայ Պ. Ք...ի գլխուն: Պահ մը առաջ իբր աշխարհի ամէնէն ապուշ եւ ամէնէն անպատիւ արարածը ներկայացուած այդ մարդը, մէկ վայրկեանի մէջ աշխարհի ամէնէն կարող, ամէնէն ուղիղ եւ ամէնէն տաղանդաւոր մարդը կը դառնայ միեւնոյն բերաններուն կողմէ: Պ. Ք...էն վերջ, կարգը Պ. Հ...ին կուգայ, եւ այսպէս շատեր կ'անցնին այդ երկճիւղ արահետէն՝ որ մէկ կողմէ դէպի գովեստ կ'առաջնորդէ եւ միւս կողմէ ալ դէպի պարսաւ:

Հ...՝ քու բարեկամդ, գիտես որ քեզի հետ կը սիրէ անկեղծ ըլլալ. օր մը քեզ կ'այպանէ թէ ինչո՞ւ Շ...ին հետ կը տեսնուիս. եւ որովհետեւ Շ... ալ քու բարեկամդ է, բնականաբար կը պաշտպանես թէ՛ ինքզինքդ եւ թէ՛ զինքը: Բայց անդիէն Շ... ալ քեզ հանդարտ չի թողուր, կ'ամօթէ թէ ինչո՞ւ Հ...ին հետ կը տեսնուիս. միեւնոյն պաշտպանի դերը կը ստանձնես նաեւ Հ...ին համար: Շատ չանցած, կը տեսնես որ Հ... եւ Շ... միաբանած են ու քեզ կը բամբասեն:

Ուրիշ մոլութիւն մը զոր բամբասանքը կը բերէ իրեն հետ, վատ շողոքորթութիւնն է: Այսինչը այնինչէն կը նախանձի ու կը սկսի զայն բամբասել, բայց որովհետեւ այնինչէն շահ ունի, ետեւէն հորը փորելու աշխատելով հանդերձ, դէմ առ դէմ եկած միջոցին առիթը չի փախցներ բնաւ ամէնէն աներեւակայելի շողոքորթութիւններով զայն քնացնելու: Այնինչը կը խաբուի, կը հաւատայ անոր անկեղծութեան, կը նպաստաւորէ զայն, եւ իրեն դէմ առ դէմ եղած բամբասանքին աղբիւրը ուրիշ տեղերու մէջ կը փնտռէ:

* *

Պատուաւոր մարդոց աչքին բամբասանքը նշանակութիւն չունենար, հետեւաբար զուր տեղը եղած կ'ըլլայ, բայց որչափ որ ալ զուր անցնի, միշտ իր [illegible] բաժինը կը բերէ բամբասուողին: Իւղի արատի մը նմանցուցած են զայն. որչա՛փ ալ աշխատիս զայն հանելու, միշտ հետք մը կը մնայ:

Ուրեմն վնասակար մոլութիւն մըն է, որուն դէմ պէտք է մաքառիլ, որուն ոտնձգութիւնները պէտք է զսպել եւ ազդեցութիւնը չէզոքացնել: Շատեր կ'աշխատին այս բարերար գործին, բայց մեթոտը զոր ընտրած են՝ սխալ է, հետեւաբար չի հասնիր իր նպատակին եւ ցաւը միշտ ցաւ կը մնայ:

Բամբասանքը վերցնելու համար պէտք չէ բնաւ բամբասողներուն դէմ մարտնչիլ. Ի՞նչ օգուտ այդ մաքառումէն. մէկ բամբասող մը անուանարկելու, մէկ բամբասող մը ընդհանուրին առջեւ վարկաբեկ ընելու համար պէտք եղած ժամանակին մէջ հարիւր նոր բամբասողներ երեւան պիտի ելլեն:

Փոխանակ բամբասողները հալածելու՝ պէտք է մենք մեզ ուղղելու աշխատինք, եւ եթէ երբեք յաջողինք մեր մէկ ծանօթ մոլութիւնը, դիւրահաւանութիւնը արմատախիլ ընել, բամբասանքը ինքնին կը կործանի, կ'անհետանայ:

Դիւրահաւան, ամէն ըսուած բաներու հաւատացող ժողովուրդներու մէջ է որ բամբասանքը ամէնէն աւելի կը ճարակի: Բամբասողի մը յաջողութիւնը իրեն հաւատացողներ գտնելուն մէջն է. եթէ հաւատացող գտաւ՝ նպատակին կը հասնի, եթէ չգտաւ, զուր տեղը բամբասած կ'ըլլայ, եւ երկրորդ անգամ մը չի վերսկսիր:

Դիւրահաւան չըլլալ.— ահա բամբասանքին դարմանը: Երբ երրորդ մը կ'անուանարկէ ձեր առջեւ, իսկոյն ապացոյց խնդրեցէք. բամբասող մը միշտ սուտ կը խօսի, բնականաբար ապացոյց չունի որ ցոյց տայ ձեզի, եւ ամօթահար կը մնայ. Եթէ ամէն մարդ այսպէս ընէ, ո՛չ բամբասանք կը մնայ, ո՛չ զրպարտութիւն, եւ ընկերային մեծ չարիք մը կ'անհետանայ գրեթէ առանց ճիգի, առանց յոգնութեան:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ ԴԷՄՔԵՐ

ՏՈՔԹԻՕՐ ԱԼԻ ՐԻԶԱ ՊԷՅ

Անողոք մահը մէկ վայրկեանի մէջ զգետնեց բժշկական նշանաւոր անձնաւորութիւն մը, գիտուն մը բառին բո՛ւն իմաստովը, որուն կորուստը իրական ցաւ մը կը պատճառէ եւ զգալի պակաս մը կը ձգէ:

Տոքթ. Ալի Րիզա պէյ 1868ին Պոլսոյ մէջ ծնած էր: Հայրը, Ճաֆէր պէյ, կայսերական պալատան աւագ քարտուղարներէն էր: Իր նախնական կրթութիւնը ստացաւ Պոլսոյ Րիւշտիէ վարժարաններէն մէկուն մէջ, յետոյ կայսերական զինուորական բժշկական վարժարանը ընդունուեցաւ, ուրկէ 1888ին փայլուն քննութիւններ տալէ ետքը բժշկական վկայականը ստացաւ հարիւրապետի աստիճանով: Թէ՛ ուսմունքը առաջացնելու թէ՛ իր վկայականին եւրոպական վաւերականութիւն մը տալու եւ թէ մանաւանդ տարրաբանութեան վրայ արդէն ունեցած հմտութիւնը բազմապատկելու համար, Կայս. Իրատէի մը համեմատ, վկայական առնելէ հազիւ վեց ամիս յետոյ Բարիզ ղրկուեցաւ:

Գրեթէ տարիի մը չափ Բարիզի Վալ տը Կրաս հիւանդանոցին տարրալուծարանին մէջ անընդհատ աշխատելէ յետոյ՝ [illegible] հիւանդանոցը ընդունուեցաւ: Վեց ամիսի չափ հոն աշխատելէ յետոյ՝ Բարիզի ամէնէն նշանաւոր տարրալուծարաններէն բժշկական համալսարանի աշխատանոցը մտաւ վերջապէս:

Հո՛ն, Արման Կօթիէի պէս նշանաւոր տարրաբանի մը առաջնորդութեան ներքեւ գտնուող ա՛յդ աշխատանոցին մէջ իր ունեցած բազմակողմանի հմտութիւնը ա՛լ աւելի բազմապատկեց, շնորհիւ իր անդուլ ջանքերուն, իր անխոնջ աշխատութիւններուն:

Արման Կօթիէ իր հարիւրաւոր ուսանողներէն նշանաւոր տարրաբան Անժլի եւ Տոքթ. Ալի պէյի հաւնած էր, ո՛չ թէ միմիայն իրենց ունեցած ուշիմութեանը համար այլեւ անոնց յարատեւ ջանքերուն, աշխատութեանցը համար: Տոքթ. Ալի պէյ Բարիզի սոյն աշխատանոցին մէջ գտնուած պահուն ասիտ սիւլֆիւրիւ-ով նոր փորձեր կատարեց, պրպտումներ, գիտական հետազօտութիւններ ըրաւ եւ անոնց արդիւնքը հրատարակութեան տալէ յետոյ Բարիզի Տարրաբանական Ժողովին ներկայացուց:

Ալի պէյի կատարած այդ անխոնջ փորձերուն այնքա՛ն հաւնեցան որ զայն տարրաբանական սոյն Ժողովին անդամ անուանեցին, ինչ որ պզտիկ պատիւ մը չէր:

1892ին վերջին ամիսները Կ. Պոլիս եկաւ եւ Կայս. Պալատան բժիշկներուն կարգը դասուելէ յետոյ զինուորական բժշկական վարժարանի տարրաբանութեան դէր ուսուցիչ կարգուեցաւ:

1894ին դէր-հազարապետի աստիճանով քաղաքային բժշկական վարժարանի ուսուցիչ եղաւ, պաշտօն մը զոր վարեց ութը տարիէն աւելի, արժանանալով այս ժամանակամիջոցին Օսմանիէ եւ Մէճիտիէ պատուանշաններուն, ինչպէս նաեւ հազարապետութեան աստիճանին:

Բժշկական վարժարանի ուսուցչութեան պաշտօնին մէջ տեսնելու էր զինքը:

Իր արտակարգ սուր իմացականութիւնը, լուծելու բնական դիւրութիւնը, ուսումնասէր, պատճառախնդիր, հետաքննին միտքը, ուղիղ դատողութիւնը, անվէճ տրամաբանութիւնը ամէնէն առաջ գնահատուեցան իր բրօֆէսէօրական ասպարէզին մէջ:

Իր կարեւոր պաշտօնները եղան մաքսատան եւ հիւանդանոցներու մէջ ունեցած պաշտօնները, մանաւանդ Համիտիէի տղոց հիւանդանոցին մէջ ունեցած պաշտօնը, զոր այնքան գնահատելի կերպով ի գործ դրաւ, արժանանալով այս առթիւ Վեհ. Սուլթանին բարձր գնահատմանը, տեղակալի աստիճանին բարձրանալով:

Գանեայի մօտերը Գարահիսար Սահիպի մէկ վայրէն բխած ջուրը, որուն քիմիական բաղադրութիւնը դեռ անծանօթ էր հանրութեան, շնորհիւ Րիզա պէյի անդուլ աշխատութիւններուն՝ վերջնականապէս ապացուցուեցաւ եւ այսպէսով մեծ օգուտ մը ընծայած եղաւ չէ թէ միմիայն հանրութեան, այլեւ այն հիւանդանոցին՝ որուն պաշտօնեաներէն գտնուելու պատիւը ունէր:

Իր գիտական հետազօտութիւնները, գիտական աշխատութիւնները բաւական շատ են. անոնցմէ ամէնէն շատ հռչակուածը իր յօրինած «Գործարանական տարրաբանութիւն» անունով գիրքն է, որ բաւական խոշորկեկ հատոր մը կը կազմէ այսօր:

Ասոնցմէ յետոյ Սիսիքին վրայ կատարած փորձերը եւ իր գտած հակազդակը կուգայ, որուն վրայ երկար բարակ չպիտի ծանրանամ այս անգամ, որովհետեւ գիտնականներուն համար շատ կարեւոր այս պարագան արդէն ժամանակին Արեւելքի միջոցաւ մեր ընթերցողներուն ծանօթացուցած եմ՝ բաւական ընդարձակօրէն, «[illegible]» վերնագրին տակ գրած մէկ յօդուածովս:

Նշանաւոր են Lutéolի միջոցաւ մեղրերու, պէս պէս ըմպելիներու եւ այլոց ալքոլի կամ թէ թթուութիւնը հաստատելու համար Ալի պէյի գտած այս մեթոտը, ինչպէս նաեւ մեղրերուն, մանաւանդ Իզմիրի մեղրերուն վրայ գրած մէկ տեսութիւնը «Sur quelque miels dextrogyres de Smyrne» վերնագրով եւ ուրիշ խել մը մանրազննին փորձեր, գիւտեր որոնք անշուշտ իր այնքա՛ն փայլուն անունը անմահ պիտի պահեն միշտ:

Թո՛ղ այս հակիրճ կենսագրականը եւ մօտերս հրատարակելիք գրքոյկս նշանաւոր եւ բազմահմուտ ուսուցչիս, յաւէտ ողբացեալ Տոքթ. Ալի Րիզա պէյի ձօնուած ըլլան, ի նշան խորին հիացման եւ շնորհապարտութեան:

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ

ՓՈՔՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

(ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՆԻՒԹԵՐ)

Պատմական հոլովոյթէն դիտելով կրօնքին հետ գիր-կարդալն ալ իբրեւ մենաշնորհեալ սեփականութիւնը հեթանոս քրմութեան՝ անոր անմիջական յաջորդ՝ քրիստոնեայ կղերականութեան անբռնաբարելի ժառանգութիւնը մնաց, որուն ափին մէջ սեղմուեցաւ՝ պիրկ [illegible]՝ դարերու երկարաձիգ տեւողութեան մը մէջ: Ու այն լճացած, կեդրոնացած վիճակով՝ մոլեգին նախապաշարումներու թեւարկութեան ներքեւ՝ խիստ միակողմանի յառաջխաղացում մը, վտիտ մշակում մը միայն ունեցաւ ու ընդ միշտ անհպելի մնաց աշխարհիկ շրջանակին: Այդ յամրընթաց շրջաններու հոլովումի պահուն իրենց ներսը գիր-կարդալու պապակը, հուրքը զգացող մահկանացու ա՛ եւ է եակ հարկադրուած էր պայմանադրապէս չոքելու եկեղեցական տաճարը, առանց որու կը զլացուէր, կը մերժուէր անհպելին, գիր-կարդալը:

Մեր եկեղեցական կազմակերպութեան մէջ կուսակրօնութիւնը մտնելէ առաջ տեսակ մը ժառանգական յաջորդականութիւն կը տիրապետէր: Հայրը տղուն կը վարդապետէր, իրեն յաջորդ, իր աթոռին ժառանգորդ մը կանգնեցնելու աւատական, քրմական հետեւողութեամբ, ու այսպէս եկեղեցական կարգը որդւոց որդի կը շարունակուէր: Այս երեւոյթը անդի տեւաց կուսակրօնութեան հաստատումով եւ փոխանցուեցաւ քահանայական դասին, որուն մէջ դեռ կը տիրէ [illegible], ընտանիքի անդամներէն յաջորդներ պատրաստելու հետամտութիւնը:

Կուսակրօն եկեղեցականութիւնը հիմնուելէ յետոյ սակայն այլապէս շարունակուեցաւ յաջորդներ պատրաստելու դրութիւնը. ընդարձակուեցան վանական սահմանափակ մենաստանները ու այլ եւս նուազ խստապահանջութեամբ ընդունուեցան գիր-կարդալու փափաքողներ, հետեւողներ, աշակերտ, վանական անուանով: Բայց յետագոյն դարերու մէջ երբ կղերականութիւնը լքեց, թօթափեց վանական շրջանափակ մենաստանը ու թեւակոխեց աշխարհիկ սահմանները, ու միւս կողմէ երբ տակաւ առնուեցաւ իր ձեռքէն ուսման եւ ուսուցումի մենաշնորհը, դերերը փոխուեցան, կարգաւորքը [illegible] եւ առաջին անգամ շատ մը յոյժ աւելորդութիւններու պէս փոքրաւոր պահելու դրութիւնն ալ կարծեմ ընդօրինակուեցաւ կաթոլիկ կղերէն, ու այսպէս հետզհետէ որդի յաջորդութիւնը տեղի տուաւ աշակերտ յաջորդութեան, ու այս վերջինն ալ իր կարգին փոքրաւոր յաջորդութեան: Այս վերջին դրութիւնը առաջիններէն կարճ շրջաններ չի հիւսեց. ատեն եղաւ որ ինչպէս անցեալ երկու դարերուն, մեր ամբողջ կղերականութիւնը փոքրաւորութենէ առաջացած մեծաւորներէ էր, ընդհանրապէս տափակ, կորովէ եւ իմացական հեղինակութենէ զուրկ անձնաւորութիւններէ, շատ ցանցառ բացառութեամբ, եւ որոնց յաջորդ թափթփուք նմոյնները դեռ կ'երեւան:

Այսօր թէեւ վերջացած փակուած կարելի է համարել փոքրաւորներէ վարդապետներ հասցնելու շրջանը. բայց փոքրաւորներ պահելու հինաւոյ սովորութիւնը դեռ փայլուն շրջանառութեան մը մէջ կը գտնուի, ախտահիւս դրուագներ ցանցնելով մեր կղերին պատմութեան էջերուն մէջ: Ժամանակակից եկեղեցականութեան այն խումբը որ փոքրաւորութենէ բարձրացած է վարդապետութեան՝ տեսայ մը փոխանցական օրէնքով՝ իրենց փոքրաւորներուն խորհրդաւոր ազդեցութեան ներքեւ խիստ ընկճուն դիրքի մը մէջ՝ ազատ չեն մնացած մոլոր դեգերումներէ, ձախող ընկրկումներէ եւ շատ հեղ ալ բարոյական աններողելի, նիւթական անդարմանելի կորուստներէ:

Գիտցածներէս քանի մը օրինակ, եթէ կը հաճիք, որոնց մեծագոյն մասը այլեւս պատմութեան կը վերաբերի: Հանգուցեալ Գրիգոր եպիսկոպոս Մինթանճեան (Առաջնորդ Բաբերդի) իր սիրելի փոքրաւորին ազդեցութիւնը կրած է երկար ատեն եւ որուն շատ բան մառանդ թողուցած է: Հանգուցեալ Տիմոթէոս վարդապետ (Առաջն. Տեղապ. Բաբերդի) այնքան փափկանկատ եղած է իր փոքրաւորին նկատմամբ որ յաճախ պարզ հաճոյք մը պատճառելու համար հետը նարտ, կաղին եւ այլն կը խաղար: Ամբրոսիոս վրդ. Ռուբինեան նոյնպէս: Հանգուցեալ Նեվրուզեան Յովհաննէս վրդ. (Առաջն. տեղապահ Բաբերդի) իր անբաժան փոքրաւոր Աւետիսին յանձնուած մըն էր: Եղիշէ վարդապետ Այվազեան (հանգուցեալ) իր փոքրաւորին հաշուոյն չէր խղճեր դրամ շորթել գիւղացիներէն, առաջնորդարան այցելողներէն: Յովհաննէս վրդ. Տ. Յակոբեան՝ Բաբերդի նախկին տեղապահը՝ անսահմանօրէն ծախսած էր վստահութիւնը փոքրաւորին, որ յետոյ սակայն բացաւ իր աչքերը: Արիստակէս վրդ. Խաչատուրեան նոյն համեմատ, համեստ հաճոյակատար մըն է իր անբաժանելի փոքրաւորին որուն խորհրդաւոր ազդեցութեան տակ սանձուած է եւ որ վերջերս հակառակ ծայրայեղօրէն զինք ան-պատուելուն, Գաւառ. Ժողովի դիտողութեանց առջեւ երբ անբարոյական [illegible] յետոյ չվարանեցաւ մէկ-երկու օր յետոյ վերստին քովը առնելու:

Փոքրաւորներու սխրագործութեանց այս շարքը դեռ կ'երկարի, բայց բաւ է կարծեմ: Ի՛նչ ալ ըլլայ սակայն, սրբագրելու է այլ եւս օտարամուտ եւ փտած այս աւելորդութիւնը, քանի որ փոքրաւորները այսօր իբրեւ պերճանք միայն կը գործածուին: Վերցնելու է այս հետեւորդ մակաբոյծ պաշտօնէութիւնը, որ կղերականութեան հիւթը կը ծծէ եւ կը ակարացնէ անոր բարոյական արժանիքը եւ ազդեցութիւնը: Ի՛նչ պէտք է այլ եւս փոքրոգութիւններ սնուցող այս փոքրաւորութիւնը:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ

Բաբերդ

ՔՑԲՐԻԿ ՀԱՐՍՆԻՔ ՄԸ

(ՄԻՄՈՍԱԿԱՆ ԿՆԱՆԿԸ)

Փեսացուն բարեկամս ըլլալու պատիւը ունէր, որով պատրաստ էր ներկայութեամբս պատուել հարսնիքը, ուր կէս բերան մըն ալ հրաւիրուած էի արդէն:

Հարսնիքի մը մէջ ի՞նչ կ'ըլլայ, ըսի ինքնիրենս ամենալուրջ շեշտով մը:

Հարսնիքի մը մէջ կ'ըլլայ աղուոր կերակուր, աղուոր գինի, աղուոր ձայն, աղուոր աղջիկ, աղուոր կին, աղուոր հարս. (Թէեւ հարսին աղուորութենէն ինծի խեր մը չկայ, սակայն շիտակը, այսչափ աղուորութիւններու մէկէն չեմ կրնար դիմադրել:)

... Ու, մասնաւորաբար հարսնիքի համար լուսրիճ կօշիկ չունենալով, սովորական մանկանոցիս կօշիկներս ներկել տուի լուսրիճի պէս, [illegible] հոգին հանելու չափ խոզանակեցի, ու տաբատին փայլունութիւնը անցընելու համար՝ թրջած լաթով տասն անգամ արդուկեցի, [illegible] չփակէն մէկ բոպէի մէջ ձերմակ փողկապ մը հանեցի, եւ ոտքերս ուղղեցի դէպի հոն, ուր ապահովաբար ամէնուն կը սպասէին բացի ինծի:

Իբր յատկանշական մանրամասնութիւն, գրպանս սիլիկ ֆրանքնոց մը կար, զոր մեր թաղին գինեպանը անգամ չէր ընդունած:

Կրնաք ցաւալի գտնել վիճակը ինծի պէս գրողի մը որ գրպանը չորս ու կէս դրուշ ունի միայն, սակայն ես ինքզինքս կը մխիթարեմ՝ մտածելով թէ կան մարդիկ որ ատ ալ չունին եւ չորսու կէս դրուշի համար պատրաստ են ալ ականջնին ծախել:

Գանէ հարսնիքին տա՛նը գիտնայի:

— Այս կողմերը հարսնիք մը կա՞յ, կը հարցնէի դիմացս ելլողին:

Եւ կարծեմ այն օրն ալ, չա՜ր բաղդէս, այդ կողմերը ամէն տանը մէջ հարսնիք կար:

Ո՛ւֆ, մինչեւ որ գտայ, հոգիս ելաւ:

Ոչ, մէկը դիմաւորեց զիս, ոչ տանտէրն գոնէ, ո՛չ ալ տանտիկին անկէ:

Հարսնիքը չէր սկսած դեռ. եւ ձերմակներ հագած աղջիկներ սենեակին մէջ հարսին արդուզարդին վերջին coup de main-ը կուտային, երազելով թէ արդեօք ե՞րբ իրենք ալ այդ հրանելի ձերմակ զգեստը պիտի հագնին:

Տէրտէրները՝ սենեակի մը մէջ նստած՝ պսակի արարողութեան որոշուած ժամանակէն աւելի ուշանալուն համար կը տրտնջային պեխերնուն մէջէն:

Հրաւիրեալները, սալոնի նման զարդարուած սենեակի մը մէջ, տակաւին սարտէլներու պէս իրարու վրայ դիզուած, աչքերնին պշուած նստելու աթոռ կը փնտռէին, հետաքրքրութեամբ վիզերնին երկնցուցած դէպի հարսին հագուած կիսաբաց դուռը:

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (116)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

ԺԱ.

Արման գլուխը կքած էր, ձեռքերը յոգնած, տարտամ նայուածքով ու անձայն. այնքան խոր թմրութեան մը մէջ թաղուած էր որ Մինայի զայրոյթը յեղակարծ մտատանջութեան մը տեղի տուաւ: Միթէ կոմսը բաւական կորով չունէ՞ր, իր մտրակող կշտամբանքներուն տակ չը հեծելու համար: Միթէ որոշա՞ծ էր իր ահռելի ծրագիրէն ետ չկենա՞լ, որով անտարբեր կը մնար իրեն ուղղուած խօսքերուն առջեւ: Մինա կը դիտէր իր ամուսինը. անշարժ կը մնար Արման, արտեւանունքները խոնարհած, դիմագիծերը ձգտուած, իբր թէ քնացած ըլլար: Անոր մօտեցաւ եւ ուսին դպչելով ըսաւ.

— Արման չէ՞ք պատասխաներ: Սակայն լսեցիք իմ խօսքերս: Բան մը չունի՞ք ինծի ըսելիք:

Յոգնած մարդու մը պէս յամրաբար ցնցեց գլուխը, որ կատարելապէս կը յայտնէր իր բարոյական անձկութիւնը: Մինա սարսռաց մտահոգութեամբ.

— Չէ՞ք ուզեր ինծի հետ խօսիլ, հարցուց կոմսուհին: Որոշած էք բնաւ չվիճաբանի՞լ այդ ծանրակշիռ խնդիրներուն վրայ: Եթէ ալ դժգոհ էք, բուռն լեզուով խօսած ըլլալուս համար: Եթէ այդպէս է, ներողութիւն. խստօրէն մի վարուիք ինծի հետ: Սահեզ ժամը վճռական է, ու մեր գոյութեան հետ կապ ունի: Եթէ չյաջողիմ ձեզ համոզելու, ի՛նչ կրնամ ակնկալել, ի՛նչ բաղդ կը սպասէ ինծի: Միշտ հոս պիտի գտնուիմ՝ ձեր ձեռքէն խլելու համար հրազէնը: Ինքզինքնիդ սպաննելու ուրիշ միջոց մը պիտի գտնէք... Այն ատեն ես ի՞նչ պիտի ըլլամ: Արման, Աստուծոյ սիրոյն, յանուն ձեզի նկատմամբ ունեցած գորովիս եւ ինծի համար զգացած երբեմնի սիրոյն, չպատասխանելու յամառութիւնը մի ունենաք: Այս պահուս լռել, կը նշանակէ իմ դատիս համար աշխատելէ արգիլել զիս, ու հասկցնել թէ ամէն ինչ անօգուտ է: Արման, խօսեցէ՛ք: Դուք չէք ինքզինքնիդ դատապարտողը, այլ ես: Լաւ գիտէք թէ ես չպիտի կրնամ ապրիլ ձեր մահէն յետոյ: Ո՛հ, ձեզ մեռած տեսնելու, գրկիս մէջ անշունչ մարմիննիդ գրկելու եւ ձեր վրայ արտասուելու չարչարանքը մի պատճառէք ինծի: Մինչեւ էութեանս խորը կը սարսռամ, մտածելով թէ ձեր արիւնը պիտի հոսի, ձեր միսը պիտի պատառուի, ձեր աչքերը պիտի փակուին ու ալ եւս չպիտի տեսնեն զիս: Ի՛նչ ըրած եմ, այսքան դժնդակ վիճակի մը մատնուելու համար: Ձեզ սիրելո՞ւս համար է որ չարաչար կը գործածէք իմ վստահութիւնս: Չար չէք դուք եւ պիտի գթայիք օտարի մը վրայ՝ երբ կը տառապի ան: Բայց դուք անողորմ կը մնաք, երբ ձեր կինն է որ կը հեծեծէ ու կը պաղատի: Գէթ խօսեցէք, ինծի նայեցէք, աչքերնիդ վեր առէք, ցոյց տուէք թէ մահը չէ գրուած ձեզ: Մէկ քառորդ գոնէ խորհրդածեցէք ինծի հետ: Այդ զիջումը յանձնառութիւն մը չպիտի ըլլայ ձեզի համար, ու պիտի օրհնեմ՝ այդ բանը ինծի շնորհած ըլլալնուդ համար: Մէկ քառորդ ժամու այդ շնորհին համար պիտի մոռնամ հեծեծանքով անցուած բազմաթիւ գիշերներն ու ցերեկները...

Կոմսուհին ծնրադիր ինկած Արմանի առջեւ, անոր կը փաթթուէր, կուրծքին վրայ կը սեղմէր զայն, իր եռանդով տաքցնելու, իր անձկանքը հաղորդելու եւ անոր երակներուն, սրտին, ուղեղին մէջ ներմուծելու համար զինքը տոչորող անձնուիրութեան վեհանձն յափշտակութիւնը: Կ'ուզէր փրկել իր ամուսինը. ամբողջ մարդկութիւնը պիտի զոհէր, անոր փրկութիւնը ապահովելու համար: Արմանի վրայ հակած, Մինա տեսաւ որ արցունքներ կը հոսէին անոր այտերն ի վար:

Ուրախութեան ճիչ մը արձակեց կոմսուհին:

Անոր ձեռքերը բռնեց, գլուխը թեւերուն մէջ առաւ, բռնադատեց զայն՝ երեսը նայելու, տեսակ մը խանդոտ յիմարութեամբ խօսելով.

— Ո՛հ, այդ լռութենէդ ու անշարժութենէդ հրաժարէ... կը ցաւիմ քիչ մը առաջ քեզ չարչարած ըլլալուս համար... մարդ չի կրնար զսպել բարկութեան շարժում մը. բերնին եկածը կ'ըսէ ու յետոյ կը զղջայ... Բայց շատ կը սիրեմ քեզ. հետեւաբար չես կրնար կասկածիլ թէ ատով նպատակ ունեցած ըլլամ նախատել քեզ կամ անհաճոյ թուելու վտանգը աչք առնել... Նախանձոտութեան վերջին մնացորդն էր որ զիս զայրացուց. բայց ատիկա ալ անցաւ հիմա... Աստուած իմ, ի՛նչ հարկ նախանձոտութեան: Միթէ իմ տարիքս ունեցող սպիտակ մազերով կնոջ մը համար ծաղրելի չէ՞: Ինչպէս կը տեսնես, մազերս բոլորովին ճերմկած են հիմա... Գաղտնապէս այնքա՛ն տառապեցայ որ: Այո՛, գիտեմ թէ անիմաստ բան մըն էր տակաւին յուսալ: Դուն, այդքա՛ն երիտասարդ, չես կրնար ինծի պէս պառաւած կին մը սիրել ալ եւս... Աւելի կանուխէն պարտէի հասկնալ... Բայց սիրտը խորշում չունի եւ մտածումի դէմ կը պաշտպանէ ինքզինքը... Ապագային աւելի խոհական պիտի ըլլամ, պիտի պաշտեմ քեզ ո՛չ թէ ինծի, այլ քեզի համար, մօր մը պէս: Այո՛, քու մայրդ պիտի ըլլամ: Ահա՛ ինչ որ կ'ուզեմ ըլլալ: Վստահութիւն պիտի ունենաս իմ վրաս, ու պիտի կրնամ մխիթարել, խրախուսել քեզ եւ երջանկութի՛ւն խոստանալ:

(Շարունակելի

Մարդիկը, սենեակին լռութիւնը խըզելու համար, ի զուր խօսակցութեան նիւթ մը կը փնտռէին, սակայն հակառակ իրենց բարի կամեցողութեան, հազալու եւ փնգտալու ձայնէն զատ շշունչ չկար։

Պառաւ կնիկները իրարու ականջէն բաներ մը կը փսփսային, թերեւս վերյուշելով իրենց ամուսնութեան երանելի ժամանակը։

Պատանեկ Պ. Նզիտ, որ օրուան հանդիսաւորութեան առթիւ՝ ձեռքէ գընուած կէս կանանչ, կէս սեւ բըշտինկոթ մը հագած էր, նոր կօշիկներուն սեղմելուն չկրնալով դիմանալ, աջ ոտքին կօշիկը սանկ կէս մը հանած էր, որպէս զի ոտքը քիչ մը շունչ առնէ։

Տիկին Աչխէն, սենեակին սաստիկ տաքութենէն վրան մարելիք եկած, քիչ մը վերի յարկը ելաւ, սեղմիրանին կապերը թուլցնելու համար, մինչ Հոռոփ տատան, քովընտի սենեակի մը մէջ, միսերուն մէջ մանող չփակին պալենան հանելու զբաղած էր։

Օր. Հայկանուշ՝ իր նոր չինած ճերմակ զգեստը ամէնուն աչքը խօթելու համար, չեմ գիտեր քանի՛ անգամ հրաւիրեալներուն մէջէն անցաւ դարձաւ, մինչ Պ. Թումիկ, վարտիքին ճերմակ բաչաները ցուցադրելով, ամէն վայրկեան նոր տաքատը վեր կը քաշէր՝ ծունկուըներուն ծալք բռնել չտալու համար։

Իսկ Մարտիրոս աղա՝ չտեսնուած համակրպութեամբ մը յօրանջելով կը յօրանջէր, ակընդէտ սպասելով այն վայրկեանին, ուր օղիի սեղանը պիտի շտկըւէր, որով գոնէ փոխարինած պիտի ըլլային՝ իր նուիրած կէս ցուզինա անուշի թրծած դգալները։

Պահ մը բազմութեան մէջ նշմարեցի փեսան, որ փեսացուէ աւելի անձնասպան ըլլալու պատրաստուող մարդու մը դէմքը ունէր։ Բարեկամս բարեւեց զիս անանկ չնորհալի ձեւով մը որ կը նշանակէր.

— Խառնախսի՛։

Շիտակը զբօսնելու համար, ինծի նստէ բազ մը չգտնուեցաւ, եւ եթէ ես նստայ, բարեհաճեցէք ասիկա լոկ իմ կաչերսութեանս տալ։

Ներկաներու մէջ մինակ աղջիկ մը կար, զոր աչքս խածաւ։ (Ներջանի՛կ աչք, եթէ ես չխածի, գոնէ դուն խածիր)։

Ես անոր նայեցայ, ան ալ ինծի նայեցաւ, եւ մէկ երկվայրկեանի մէջ, իրարու համար թեքախտ ըլլալու սաստիճան սըրտահարուեցանք, — ինչպէս որ կ'ըսէ Օր. Հայկանուշ Մառքին նորավէպներուն մէջ։

Ճիշդ քսան վայրկեան մէջ աղջիկը ինծի հասկցուց թէ իր կուրծքը քուրջէ չէր, այլ բամպակէ, եւ սկսանք խօսիլ բոլոր այն բաներուն վրայ, որոնք հաւկիթի հրապարակին հետ ո եւ է առընչութիւն չունէին։

— Ինծի մինչեւ ե՞րբ պիտի սիրես, հարցուց։

— Ո՜հ մեռնելէս ետքն ալ հառաչեցի։

— Ձեզ հաւատար, փափաց չփացած ազու մը չեչտով։

— Չէ՞ք հաւատար, ո՜հ, մի՛ մի՛ նախատէք զիս պատասխանեցի, այս թէ ոչ հիմա «գըլխս ձեռնոցը» ձեր երեսը կը նետեմ։

— Հապա ձեռնոց չունի՛ս։

— Ատիկա ուրիշ տեսակ ձեռնոց է, օրիորդ, չի տեսնուիր։

... Ըր՛սսսսսսսս......։

Խմլդուք մըն է փրդաւ։

Սալոնին մէջտեղն էին հարսը խաչած սաւաոսի պէս կարմրած եւ փեսան որ ապահովաբար կեանքին մէջ առաջին եւ վերջին անգամ ըլլալով ռէտինկոթ կը հագնէր։

Հարսն ու փեսան արիւն քրտինքներու մէջ կը լողային, աէրտէրները իրենց մօրուքներուն մէջէն կը չարունակէին մռլտալ, իսկ հարսին մայրիկը հեծկըլտանքներով կուլար, մինչ Մարտիրոս աղա կուրախանար օղիի ժամանակին մօտենալը զգալով։

Քրտինքի եւ ոտքի օփոփռնաքային անուշ բուրում մը խառնուած էր լաւանտայի եւ ամեն օ-տը-քոլոնի հոտերուն։

Տէրտէրը հարցուց հարսին.

— Մինչեւ ցմահ ա՞ռ ես։

Աղջիկը փոխանակ պատասխանելու չպատասխանեց։ Տէրտէրը երեք անգամ կրկնեց հարցումը. պատասխան չկայ։

Բարեացակամ բարեկամուհի մը, գործը կարճ կապելու համար, ձեռքը դրաւ հարսին գլխուն եւ նշանացի այո՛ ըսել տուաւ։

Ասոր վրայ, տէրտէրը, խիստ բարկացած, իր ամէնէն կոչտ ձայնովը պօռաց բարեկամուհիին երեսն ի վեր.

— Բա՛, կորգուողը դո՞ւն ես։

(Այս միջոցին հարսին ճաուբեները սեղմուած ըլլալով, զոյգ մը հեղաթափեր անցուեցան թաթիկներուն)։

Պսակի արարողութիւնը լմնալուն պէս, ժամկոչ մը, պնակ մը ձեռքը, սկըսաւ ներկաներուն աղջեւ պարտիլ։

Քանի մը անգամներ փորձեցի կծիկը դնել, սակայն գետնին տակը անցնելիք սիրուն աղջիկը քովէս չէր բաժնուէր, որով ստիպուեցայ սիլիկ ֆրանքս պնակին մէջ ձգել, եւ այն ֆրանքը զոր մեր թաղին գինեպանը չէր ընդունած, ժամկոչ աղբարը ընդունեց շնորհակալութեամբ։

Կամաց կամաց օղիի սեղանը շտկուեցաւ. ապուխտ, երշիկ, լիքորինոզ եւ Ընկ., մինչ աղուոր կամ ագեղ ձայն ունեցողները սկսան երգել. Տէրեսյօլու տիրզ կիտէր...։

Ու դրացի դուներէն, վարդագոյններու ետին պպստտած, մեզի կը դիտէին՝ ամբողջ գիշերը հոն անցընելու պատրաստուած։

Իսկ ես, սիրուն աղջկան հետ ծմաբանութեամբ զբաղած, անոր կը կրկնէի հազարերորդ տպագրութիւնը բոլոր այն ոչնչաբանութիւններուն, որոնք սիրաբանութեան sine qua nonը կը կազմեն։

Աղջիկս զիս իր տատուին ներկայացուց, եւ ես բարեբաղդութիւնը ունեցայ պագնելու թաթիկը պառաւի զոքանչիս, որ աշխարհիս ամէն զոքանչներուն չափ անտանելի էր։

— Ինչ՞ն ես, զաւակս, հարցուց զոքանչս։

— Ղազէթաճի։

— Փողոցը ղազէթա՞ կը ծախես, զաւակս։

Տէ՛ր Աստուած, թո՛ղ ուզածդ չափ կոնակէս վար պաղ կամ տաք ջուր թափէիր, բայց թո՛ղ այս խօսքը չիմանայի։

— Ղազէթաճի եմ, բայց ղազէթա չեմ ծախեր, այլ ղազէթայի մէջ կը գրեմ, պատասխանեցի՝ իմ մասիս ունեցած գաղափարը ուղղելու համար։

— Բա՛ վա՛յ, վրայ տուաւ զոքանչս արհամարհանքով, կրա՛ղը տանի, գրող կորդացող է եղեր։

... Քիչ ետքը, Դիմոսթենէսութիւնս Կիկերոնութեան վերածուած էր եւ աղուոր աղջիկը կը մարէր, կը մարմրէր խնդալէն։

Ահա՛ այս միջոցին էր, երբ հաստ ձայն մը կոնակս ի վեր պօռաց ջրհանկիրային չեչտով մը.

— Ծօ՛, մի՛ըսսսր՛ւ, քիչ մըն ալ մեզի հետ չխօսի՞ս, զո՛ւռռռա՛պպպ...

— Բա վա՛յ, ախպարս է, ըսաւ աղջիկը։

Եւ չռա՛խխխ — ապտակ մը երեսիս։

Երանի՜ թէ նոյն միջոցին գետինը բացուէր ու մէջը մտնէի։

Բայց գետինը չէ որ բացուեցաւ, այլ տանը դուռը եւ սիրուն աղջկանը բուլումպաճի սիրուն աղբարիկը դուրս նետեց զիս, տալով սիրուն կից մը հակափորիս։

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ. — Բարեկամներս, երբ հարսնիք մը երթաք, սիրուն աղջիկներուն հետ խօսեցէք հաւկիթի հրապարակին վրայ, սակայն... մի՛ հաւկիթնաք։

ՄԻՄՈՍ

Արտաքին Լուրեր

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՅՈՅՍԸ

Ծայրագոյն Արեւելքի խնդիրը.— Տեսակցութիւն մը Պ. Տելքասէի եւ Բարիզի ռուս դեսպանին միջեւ.— Համաձայնութիւն գոյացնելու մասին ջանքեր.— Տեղեկութիւններ.— Ճափոնական դեսպանին կարծիքը։

Բարիզ, 19 յուն.— Ծայրագոյն Արեւելքի կացութեան մասին Ֆրանսայի դիւանագիտական ակումբներէն սա տեղեկութիւնները քաղուած են.— Ստոյգ է որ Բարիզի ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտով, անցեալ շաբաթ օր, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի հետ։ Բնականաբար տեսակցութիւնը ամբողջովին նուիրուեցաւ Ծայրագոյն Արեւելքի գործերուն։ Պ. Նէլիտով այդ տեսակցութիւնը իսկոյն հեռագրեց Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսին։ Այսօր Պ. Տէլքասէ եւ Ռուսիոյ դեսպանը նորէն կը տեսակցին։ Սա կէտին համար թէ այդ տեսակցութիւններէն կարելի՞ է հետեւցնել թէ խնդրոյն վիճակը փոփոխութիւն մը կրած ըլլայ, նոյն շրջանակներուն մէջ սա յայտարարութիւնը կ'ըլլայ.— «Ոչ։ Ռուսիոյ եւ Ճափոնի հիմակուան յարաբերութիւնները տասը-տասներկու օրէ ի վեր միեւնոյն վիճակի մէջ են։ Կարգ մը հեռագիրներու ըսածին չափ ձգտեալ չեն եղած։ Լրագիրներուն չեչտը միայն փոխուած եւ զգալի կերպով մօտեցած է ճշմարտութեան։ Թոքիոյի ու Բեդերսպուրկի կառավարութեանց կողմէ լուրջ ջանքեր կ'ըլլան գոհացուցիչ լուծման մը յանգելու համար։ Ֆրանսայի կառավարութիւնը միշտ բարեբար ու խաղաղեցուցիչ ազդեցութիւն մը գործած է դահլիճներուն մօտ։ Անգլիան ալ, իր կողմէ, չէ դադրած խաղաղասէր յորդորներ տալէ։ Սակայն կանխահաս է խօսիլ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի «բարեկամական աջակցութեան» վրայ։ Հիմակուան եղածը այդ երկու տէրութեանց կողմէ միահաղոյն գործողութիւն մըն է եւ տակաւին բոլորովին միացուած չի կրնար նկատել։»

— Բարիզի ճափոնական դեսպան Պ. Մոթոնօ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ Բարիզի թերթի մը թղթակցին.

«Ռուսիոյ վերջին ծանուցագրին համար Ճափոնի տուած պատասխանը յուն. 13ի ուրբաթ օրը յանձնուեցաւ Թոքիոյի ռուս դեսպանին։ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը յունուար 15ին միայն կրցաւ ստանալ զայն, վասն զի յունուար 14ը Օրթոտոքսներու տարեգլուխն էր։ Հիմակուան տպաւորութիւնը խաղաղասէր կ'երեւայ։ Բանակցութիւնները առաջ կը տարուին Ճափոնի պահանջումներուն վրայ, որոնց հանգամանքը բնաւ փոխուած չէ։ Ռուսիայէն որ եւ է պայմանաժամ չէ պահանջուած՝ իր պատասխանները ստանալու նկատմամբ։ Գալով այն զրոյցներուն թէ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ կողմէ միջնորդութիւն մը կամ բարեկամական աջակցութիւն մը պիտի ըլլայ, այդ մասին սա միայն կրնամ ըսել թէ պաշտօնապէս դիմում մը եղած չէ ինծի։ Մնաց որ Ռուսիոյ ու Ճափոնի կողմէ ցոյց տրուած հանդարտութիւնը եթէ նկատողութեան առնուի՝ դժուարաւ կարելի է ըմբռնել թէ այդ տեսակ միջոցներու պիտի դիմուի. միջոցներ, որոնք միայն յուսահատական պարագաներու յատուկ են։ Արդ, անգամ մը եւս կը յայտարարեմ թէ այդ տագնապալից շրջանին մէջ չենք։»

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Խաղաղասիրական խօսքեր.— Ռուսիոյ կայսրը եւ Ճափոնի դեսպանը.— Նպաստաւոր լուրեր.— Ալեքսիէվ ծովակալը.— Կացութիւնը.— Ճափոնի մէջ.— Մանչուրիոյ մէջ.— Մ. Նահանգներ.— Իտալիա։

Բեդերսպուրկ, 19 յուն.— (Մաթէնի թղթակցէն).— Մոսկուա եւ անկէ Սիպերիա, Մանչուրիա ուղեւորելու համար ճամբայ ելլելէ առաջ կ'իմանամ թէ հոս տպաւորութիւն պատճառած է այն պարագան թէ Նոր Տարուան շնորհաւորութեանց առթիւ Ռուսիոյ կայսեր կողմէ Ճափոնի դեսպանին ուղղուած խօսքերը խեղաթիւրուած են արտասահմանի մէջ։ Ստոյգ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Նիքոլա Բ. սապէս խօսած է Բեդերսպուրկի ճափոնական դեսպանին.

«Ուրախ եմ տեսնելով որ ձեր վեհապետն ալ ինծի պէս խաղաղասէր նպատակներ ունի։ Միշտ մտածած եմ որ Ճափոն եւ Ռուսիա հակառակորդ ըլլալէ աւելի իրարու բարեկամ մնալու դիրքին մէջ կը գտնուին։»

Ինչպէս կ'երեւայ, տարբերութիւն մը կայ այս խօսքերուն եւ գործակալութեանց կողմէ հրատարակուածներուն միջեւ։

— Եթէ միայն Բեդերսպուրկի մէջ տիրող կարծիքը բաւական ըլլար, խաղաղութեան պահպանումը յուսալի պիտի ըլլար։ Զարին ընթացքը, շատ անկեղծօրէն փափաքող պատերազմի արհաւիրքներէն զգուշանալու, պատճառ եղած է խաղաղասէր զգացումներու եւ Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ այս պահուս տիրող վըստահութեան։ Պաշտօնական աղբիւրէ առնուած լուրի մը նայելով՝ Նիքոլա կայսրը, Զարսքոյէ Սէլոյի մէջ դեսպաններուն ունկնդրութիւն շնորհած պահուն, յայտարարեր է թէ պատերազմէ վախ չկայ։ Ամէն կողմէ կը յայտարարուի որ կացութիւնը թուլցած է։ Թէեւ Ճափոնի պատասխանին պարունակութիւնը յայտնի չէ, սակայն ամէն ոք այնպէս կը նկատէ թէ այդ ծանուցագրին պարունակութեան ընդունուիլը կարելի է։

— Ռուսիոյ դահլիճը տակաւին կ'ուսումնասիրէ Ճափոնի պատասխանը, որ բոլորովին գաղտնի կը պահուի։

Լոնտոն.— Բեդերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն իրիկուան լրագիրներուն.— Բորթ-Արթուրէն առնուած հեռագրի մը նայելով, Նիքոլա կայսրը, Նոր Տարւոյ առթիւ Ալեքսիէվ ծովակալին ըղղած շնորհաւորական հեռագրին իբրեւ պատասխան ըսեր է.— «Կայսրը կ'աղօթէ Աստուծոյ որ Ռուսիա խաղաղութեան ու բարգաւաճման Նոր տարի մը ունենայ։» Զարին հեռագիրը հոս բուռն տպաւորութիւն մը գործեց եւ հիմա կը սպասուի որ ռուսաճափոնական վէճը խաղաղութեամբ կարգադրուի։

— Լոնտոնի ճափոնական դեսպան Հայաշի դերկոմսը, երէկ իրիկուն, յայտարարեց Ռիւթէրի մէկ թղթակցին թէ կացութիւնը բնաւ փոխուած չէ եւ չպիտի փոխուի, մինչեւ որ չստացուի Ռուսիոյ պատասխանը։ Դեսպանը յարեց թէ կարծիք մը չի կրնար յայտնել այդ պատասխանին նկատմամբ, վասն զի ի՛նչ ըլլալը չի գիտեր։ Հայաշի դերկոմսը յայտարարեց.— «Ռուս պաշտօնատարներու վերագրուած յաւակնոտ կարծիքներու կարեւորութիւնը կախում ունի Ռուսիոյ վարիչ իշխանութեանց հետեւելիք ընթացքէն։ Պէտք չէ մոռնալ, սակայն, թէ Ճափոն բանակցութեանց ձեռնարկելով նպատակ ունեցած է դըդուութիւններէ զգուշանալ եւ վէճի առարկայ եղող խնդիրներու համար բարեկամական լուծման մը յանգիլ։ Ճափոն բնաւ պատերազմ ուզած չէ, վասն զի անոր քաղաքականութեան նպատակն է խոյս տալ պատերազմէ։» Ճափոնի դեսպանը հաւաստեց թէ Քորէայի կացութեանը մասին տեղեկութիւն չունի։ Այսուհանդերձ չի կարծեր որ այդ երկրին մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու խնդրէն թշնամութիւններ առաջ գան։

Թոքիօ.— Ճափոնի հանրութիւնը շատ թերահաւատ է՝ Ռուսիոյ կողմէ եղած զիջողութեանց վերաբերեալ լուրերուն համար։ Գլխաւոր լրագիրները կը զգուշացնեն հոլանաւոր եւ ապահովիչ յայտարարութեանց դէմ, որոնց հետ ձեռքի տակ կէ պատերազմական պատրաստութիւններ ալ կը տեսնուին։ Կացութիւնը համանման է Ռուսիոյ պատասխանը հաղորդուելէն առաջ եղած վիճակին, սակայն սա տարբերութեամբ որ հիմա ճափոնական ազգին համբերութիւնը սպառած է։ Լրագիրները համոզուած են որ Անգլիա թող պիտի չտայ որ Ռուսիան ուրիշ մարտանաւեր ալ կարենայ ճամբայ հանել դէպի Ծայրագոյն Արեւելք։

Բորթ-Արթուր.— Ճափոնական պանդոկները իրենց հաշիւները կարգադրելու վրայ են Մանչուրիոյ մէջ։ Բորթ-Արթուրի Ռուսներուն ըսածին նայելով, Ճափոնի վերջին ծանուցագիրը բացարձակ պահանջում մըն է որ Ռուսիա զիջողութիւններ ընէ։ Ճափոն գործակալներ կ'ուզէ ունենալ Մանչուրիոյ ու Քորէայի մէջ, Ճափոնցիներու բացակայութեան սպառնացող վտանգներուն նկատմամբ տեղեկութիւն ունենալու համար։

— Ռուս լրագիրները կը ծանուցանեն թէ իրենց ազգակիցները գրաւեր են Հըսին-Մին-Թուն՝ Մուքտէնի արեւմտեան կողմը 48 քիլոմեթր հեռուն։ Այդ ծրագիրը շաբաթէ մը ի վեր պատրաստուած էր։

Մանիլա.— Մ. Նահանգաց Ծայրագոյն Արեւելքի նաւատորմիղը հոս ժամանեց։ Կը բաղկանայ առաջին կարգի զըրահաւորներէ. ժամը տասներկու հանգոյցէն աւելի արագութեամբ կ'երթայ։ Ծածուկագիրներն ալ վաղը Մանիլա կը սպասուին։ Նաւատորմին բոլոր մարտանաւերը եթէ հոս հաւաքուին, տորպիղակիր բոլոր մարտանաւերը մարզանքներ պիտի կատարեն Օլօնկաբօյի առջեւ։

Հռոմ.— Իտալական Եկլըս մարտանաւը քսան նաւազ ցամաք հանեց՝ Սէուլի իտալական դեսպանատունը պաշտպանելու։ Դեսպանատան չէնքը վտանգի առթեն պաշտպանել դիւրին չըլլալով, դեսպան Պ. Մօնաքօ, երբ հարկ ըլլայ, բրիտանական դեսպանատունը պիտի ապաստանի։ Այդ պարագային իտալական նաւաստները պիտի միանան բրիտանական պահակներուն՝ անգլիական դեսպանատունը պաշտպանելու։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Առեւտրական դաշնագրերու խնդիրը.— Ներքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնները.— Առաջարկ մը։

Պերլին, 18 յունուար.— Խորհրդարանը, իր երէկի նիստին մէջ, վիճաբանութեան ենթարկեց պահպանողականներու կողմէ եղած հարցապնդումը ի մասին առեւտրական դաշնագիրներու պայմանաժամը լրացած ըլլալը իմաց չտրուելուն։ Պ. ֆոն Քանից պարզեց այդ հարցապնդումը, ի վեր հանելով սա պարագան թէ օտարը կը նախընտրէ արդի կացութիւնը քան թէ առեւտրական նոր դաշնագիրներու կնքումը, որոնք աւելի լաւ պիտի պաշտպանեն գերման շահերը։ Ներքին գործոց նախարար Պ. Բօզատովսքի պատասխանեց թէ կառավարութեան եւ հարցապնդողներուն միջեւ գտնուած վէճը կը կայանայ իրենց ռազմագիտութեան մէջ. Ներքին գործոց նախարարը ըսաւ.

«Հարցապնդումը կը ծանրանայ այնպիսի հրատարակ խնդիրներու վրայ, որոնց քովէն իսկ պէտք չէ անցնիլ, եթէ չուզուիր վտանգել մեր գործելու միջոցները, բան մը՝ որուն հարցապնդողները ուժ տալ կ'ուզեն ամէնէն առաջ։ Երբեք չենք յայտարարած թէ առեւտրական դաշնագիրներու պայմանաժամը լրացած ըլլալը պիտի զեկուցանենք որոշ թուականէ մը։ Մեր յօժարիրն է կարելի եղածին չափ նոր դաշնագիրներ կնքել հիններուն տեղ, գերման տնտեսական կեանքը ծանր ցընցումներէ պահպանելու համար։ Պահպանողական երեսփոխան Պ. Շվէրինի մէկ դիտողութեան վրայ, Ներքին գործոց նախարարը յարեց. «Չենք կրնար զեկուցում ընել՝ առեւտրական դաշնագիրներու կնքումի համար կատարուած բանակցութեանց մասին, նկատելով որ օտար կառավարութիւններն ալ գաղտնի կը պահեն բանակցութիւնները։ Երկրին ծառայութիւն մատուցանել կը նշանակէ, վստահութիւն յայտնելով կառավարութեան, ոչ թէ քանի մը շաբաթ, այլ ամիսներ, մինչեւ որ առեւտրական դաշնագիրները կնքուին։»

— Պավիէրայի Երեսփ. Ժողովին մէջ, Մոյ կոմսը առաջարկ մը ներկայացուց, հրաւիրելով կառավարութիւնը ուսումնասիրել թէ եկեղեցականներու ընտրական իրաւունքին ջնջումը կամ նուազումը փափաքելի պիտի՞ ըլլար երկրին կրօնական ու քաղաքական անդորրութեան համար։ Այս առաջարկը առանց վիճաբանութեան ընտրական բարեկարգմանց յանձնաժողովին յանձնուեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱ

Լինչ գնդապետին տուգը.— Մօսպուռս արձակում.— Պ. Ուիթէյքըր Ռայթի դատը։

Լոնտոն, 18 յուն.— Տէյլի Քրոնիքլ կը կարծէ թէ Լինչ գնդապետը, որ ցկեանս բանտարկութեան դատապարտուած էր, Թրանսվալի պատերազմին մէջ լրտեսութիւն ըրած ըլլալուն համար, ընդհուպ ազատ պիտի արձակուի։ Գնդապետին Իռլանտացի բարեկամները շատ աշխատեցան դատապարտեալին ի նպաստ եւ կը յուսան քիչ ատենէն ձեռք անցընել անոր ազատումը, որովհետեւ առողջական վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

— Ուիթէյքըր Ռայթի դատին հինգերորդ նիստին մէջ շատ մը յայտնութիւններ եղան։ Երբ Լոնտոն էնտ Կլօպ Քոմփէնի գումար մը կորսնցուց սակարանի շահագիտութեանց մէջ՝ արժեթուղթերու վրայ, կորսուած գումարը կ'աւելցուէր ուրիշ արժեթուղթերու իւրաքանչիւրին արժէքին վրայ, որով անոնք բարձր գիներով նշանակուած կ'ըլլային հաշուեկշռին մէջ։ Պ. Ուիթէյքըր Ռայթ այսօր պիտի հարցաքննուի։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ջրանցքին դաշնագրութիւնը.— Մ. Նահանգաց Ծերակոյտին մէջ։

Նիւ-Եորք, 19 յունուար.— Ծերակոյտին արտաքին գործոց յանձնաժողովին տեղեկագիրը, Բանամայի դաշնագրութեան նկատմամբ, չորս փոփոխութիւններ պիտի պարունակէ՝ Քոլոնի եւ Բանամայի նաւահանգիստներուն մէջ ձեռք առնուելիք առողջապահական միջոցներուն, եւ երկու նաւահանգիստներու հողերուն սահմաններուն գծուելուն նկատմամբ, վասն զի Մ. Նահանգաց դատարանները յանձն առած են կարգադրել վէճի տակ եղած բոլոր խնդիրները։ Այդ փոփոխութիւնները բնաւ վերաբերութիւն չունին դաշնադրութեան էական սկզբունքին հետ եւ ոչ ալ այն հաւանականութեան համար թէ դաշնադրութիւնը պիտի ընդունուի՞ թէ ոչ։

ՄԱՐՈՔ

Նիւթական կացութիւնը.— Փոփոխութիւններ.— Պարտքերու վճարումը։

Թանժէր, 19 յուն.— (Թայմզի թղթակցէն).— Մարոք պարտաւորուեցաւ անգլիական արծաթ դրամ փոխ առնել՝ Եւրոպայէն ըրած փոխառութեան տոկոսները հատուցանելու համար, վասն զի պատրաստ դրամ բնաւ չկար։ Սեղանաւորները իբրեւ գրաւ ստացեր են արժէքը կորսնցուցած մեծաքանակ Մարոքի դրամներ՝ որոնք կնքուած սնտուկներու մէջ դրուած յանձնուեցան պանքերուն։ Դրամի սակին վրայ բարւոքում մը առաջ բերաւ այն զրոյցը թէ Մարոք յաջողած է 12 ուկէս միլիոն ֆր. փոխ առնել Լոնտոնէն, բայց այդ զրոյցը սխալ էր։ Մարոքի կառավարութիւնը յաջողեցաւ Ֆէսի մէջ 375,000 ֆր.ի փոխառութիւն մը կնքել՝ Թանժէրի մաքսատանց վրայ ի տես վճարելի փոխանակագիրներ տալով, բայց այդ փոխանակագիրները չհատուցուեցան, վասն զի դրամ չկար Թանժէրի մէջ։ Տեղական իշխանութիւնները յոյս կը յայտնեն թէ այդ փոխանակագիրները յետոյ պիտի վճարուին։ Առեւտրական երկու գլխաւոր տուներ չեն ուզեր ապրանք տալ, մինչեւ որ իրենց առնելիքը չգանձեն։ Անցեալ տարուան փոխառութեան տոկոսներու խնդրոյն համար դիտել կը տրուի թէ Մարոք պարտաւոր է նոր փոխառութիւն մը կնքել, նոյն տոկոսները պայմանաժամին հատուցանելու համար։ Տեղական իշխանութիւնները, սակայն, որոնք չեն գիտեր թէ վերոգրեալ լուրերը ստացած եմ, յայսօր կը հաւատան թէ ելմտական կացութիւնը շատ գոհացուցիչ է։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Աֆրիկէի գերման գաղութավայրը.— Հէրէրոները.— Զինուորական առաքումներ, —Լրագիրներուն կարծիքը.— Զանազան միջավայրերու մէջ։

Պերլին, 19 յուն.— Վինտհոքէն առնուած մասնաւոր հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ բնիկները նորէն սպանութիւններ գործած են։ Ըմբոստութեան հետեւանքով կ'երեւայ թէ Վինտհոքի եւ ծովեզերքին միջեւ հաղորդակցութիւնները պիտի ընդհատուին։ Թակէպլաթ կ'ըսէ թէ զինուորական ուժերը անբաւական են։ Քէօլնիշէ Ցայթունկ կը յայտարարէ որ ղրկուած թեթեւաշարժ հեծեալները երկաթուղիները եւ ագարակները պաշտպանելէ զատ ուրիշ բան մը պիտի չկրնան ընել։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ Կլաչէնոր հազարապետը որ արշաւախումբին հրամանատար կարգուած է, մեծ սպայակոյտին կը վերաբերի եւ թէ չինական բանակին մարզիչ եղած եւ չինական պատերազմին մասնակցած է։ Նաւային զինուորներու առաջին վաշտ մը պիտի ղրկուի։ Հազար կամաւորներ ալ հինգշաբթի չոգենաւ պիտի նստին։ Ծովային նախարարը հրամայեց չուսումով սպառազինել Մեսուզա եւ Բրինց Հայնրիխ յածանաւերը։ Գաղթային շրջանակներուն մէջ կացութեան նկատմամբ յոռետեսութիւն կը տիրէ։ Հոն կ'ըսուի որ Հէրէրոները զօրաւոր քանակութիւն մը չեն կազմեր, վասն զի 65,000 հոգի են, հրացաններ ունին եւ լաւ գիտեն գաղթավայրին տկար կողմերը։ Գերման վարչութիւնը բնաւ չէ կասկածած անոնցմէ, վասն զի բոլոր բնիկ պաշտօնատարները եւ արտերու գործաւորները Հէրէրոներ են, Բնականաբար գաղթականները Անգլիացիները կ'ամբաստանեն իբրեւ թելադրիչ ըմբոստութեան։ Արդարեւ Անգլիացիները կանխատեսած էին այդ ըմբոստութիւնը՝ իբրեւ արդիւնք զինուորական իշխանութեան խստութեան եւ քաղաքային պաշտօնատարներու յոռի ընթացքին՝ բնիկներուն հանդէպ։ Գերմանիոյ խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ կը քննադատուի գաղթային վարչութիւնը եւ նոյն գաղթավայրին կուսակալ Պ. Լէօթվայնը որ, սակայն, շատ լաւատես է։ Այս վերջինը գաղթավայրին միւս ծայրը կը գտնուէր, երբ ըմբոստութիւնը ծագեցաւ։ Կ'ըսուի թէ ամբողջ գաղթավայրին մէջ մէկ հատ թնդանօթ չկայ, վասն զի եղածները Գերմանիա ղրկուած են նորոգուելու համար։ Տոյչէ Ցայթունկ ցաւ կը յայտնէ այդ տեսակ դայթակղական դէպքերու համար, որոնք կ'ըսէ, կը վնասեն Գերմանիոյ ազդեցութեանը՝ իբրեւ գաղթավայր հաստատող ազգ։ Կ'երեւայ թէ այդ թնդանօթները բաւական ատենէ ի վեր անգործածելի էին, վասն զի բնիկները վախցնելու համար անոնց տակէն հրթիռներ կ'արձակէին։ Պոէրներուն բարեկամները կը մեղադրեն գաղթային վարչութիւնը, հարաւային արեւմտեան Աֆրիկէի մէջ պէտք գաղթականները մերժած ըլլալնուն համար։ Կը յարեն թէ Պոէրները հիմա պիտի կրնային ազդեցիկ աջակցութիւն մը նուիրել՝ ըմբոստութիւնը զապելու համար։

ՃԱՌԱԳԱՅԹԱԲՈՒԺՈՒԹԻՒՆ

Տոքթ. Մորթընի փորձերը.— Ճառագայթով բուժում.— Հեղուկ լոյսով դարմանում.— Ռատիոմի ազդեցութիւնը։

Լոնտոն, 18 յուն.— Տէյլի Մէյլի Նիւ-Եորքի թղթակիցը կը հեռագրէ. «Ամերիկեան բոլոր լրագիրները այս պահուս կը խօսին տոքթ. Մորթընի փորձերուն վրայ՝ ի մասին ճառագայթներով բուժելու դրութեան։ Մարդկային գործարաններու կարգ մը հիւանդութիւնները դարմանելու համար ճառագայթներու օգտակար գործածումը շատ ինքնատիպ ու յանդուգն գաղափար մը կը նկատուի։ Տոքթ. Մորթըն, որ ըէլլըվիւ կը խօսի, շատ բարձր դիրք մը կը գրաւէ Նիւ-Եորքի բժշկական դասուն մէջ։ Նշանաւոր բժիշկը, այսօր, տեսակցութեան մը մէջ հաւաստեց թէ խլիրդի (քանսէր) ենթակայ երեք հոգի բուժած է ռատիոմի միջոցաւ. միեւնոյն հիւանդութենէն բըռնուած ուրիշ երկու հոգի ալ բուժուելու վրայ են։ Տոքթէօրը յարեց թէ ռատիոմի միջոցաւ կարելի է հեղուկ լոյս տարածել չնչերակներուն մէջ։ Բուժումը լոյս կ'ուզէ արեան համար. ուրեմն տոքթ. Մորթընի մէթոտը բնական օրէնքին կը հետեւի։ Ռատիոմը կամ Ռէօնթկէնեան ճառագայթները գոհացուցիչ ազդեցութիւն մը կ'ընեն, երբ խլիրդը մորթին տակ կը գտնուի, բայց ո եւ է բուժիչ ազդեցութիւն մը չեն գործեր ներքին հիւանդութիւններուն եւ ջղային ու չնչերակային դրութեան վրայ։ Երբ ամբողջ մարմինը լեցուած է գունագեղ արիւնով, այդ բազմագունութիւնը կ'ազդէ հիւանդ մասին վրայ։ Քանի մը պարագաներու մէջ, կըլլալու յարմար փոքր լամբար մը կրնայ մտցուիլ ստամոքսին մէջ. այն ատեն իր ազդեցութիւնը կը գործէ այն միջավայրին մէջ ուր կը գտնուի։ Հիւանդը կրնայ խմել գունագեղ ջուր, բայց պէտք է ըզգուշութեամբ շարժիլ, որովհետեւ իր յատկութիւնները շատ վտանգաւոր են։ Խլիրդը եւ ուրիշ հիւանդութիւններ դարմանելու համար սա եղանակը կը գործադրէ տոքթ. Մորթըն։ Նախ հիւանդին գործարանաւորութիւնը կը յագեցնէ քինինով եւ ուրիշ լուծոյթով մը, որ կարենայ երփներանգ ըլլալ Ռէօնթկէնեան ճառագայթներու ազդեցութեան տակ։ Ետքը հիւանդը կ'ենթարկէ ռատիոմի կամ Ռէօնթկէնեան ճառագայթներու դարմանման։ Անցեալ տարի այսպէս դարմանած էր շատ մը հիւանդներ եւ յաջողութիւն ձեռք բերած։ Հաշիւնսէր հիւանդութեան հինգ դէպքերու մէջ մեծ բարւոքումներ առաջ եկան։ Նաեւ տոքթ. Մորթըն յաջող արդիւնքներ ստացած է քրոնիկ «մալարիա»յի, մորթային հիւանդութեան մը, թոքախտին, եւ այն ամէն հիւանդութեանց մէջ, ուր հիւանդ հիւսուածքներուն տեղ նորեր պէտք է դնել, որպէս զի կարենան դիմադրել միքրոպներուն եւ պաքթէրիներուն։ Լոյսին քիմիական մասերը արիւնին մէջ ներմուծելով եւ յետոյ ռատիոմով դարմանելով, տոքթ. Մորթըն համոզուած է որ կրնայ հիւծախտն ալ բուժել։ Ռատիոմը ու Ռէօնթկէնեան ճառագայթները իրենց բարերար ներգործութեամբ կը նմանին այն կեցին հարուածին՝ որ ծալ մարդուն կը տրուի։ Խթան մըն է։ Երկուքն ալ կը հակազդեն, նոր հիւսուածքները կը ձեւացնեն, բայց մեծ ուշադրութիւն կը պահանջեն գործածութեան մէջ. եթէ կիզը շատ զօրաւոր է, այսինքն խթանը սաստիկ է, շատ դիւրաւ կարելի է մեռցնել փոխանակ բուժելու»։ Շատ մը մասնագէտներ կը ճանչնան ռատիոմի առաջ բերած բարիքները, բայց, սակայն ոչ ոք այսքան համոզիչ փորձեր կատարած էր։»

ԼՈՅՍ ԽՄՈՂՆԵՐԸ

Նիւ-Եորքի մէջ արտակարգ հացկերոյթ մը.— Նոր տեսակ մարսողական մը։

Լոնտոն, 19 յուն.— Լրագիրներու ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Նիւ-Եորքի արուեստագիտական կաճառը փետրուար 2ին մեծ հացկերոյթ մը պիտի տայ։ Այդ ուզա՛ծին արտակարգութիւնը ցոյց տալու համար պէտք է ըսել որ իւրաքանչիւր հրաւիրեալ «քօքթէյլ» մը պիտի առնէ՝ ռատիոմի բաղադրութեամբ լեցուած. ատիկա գաւաթի մը մէջ նետելով պիտի կրնայ լոյս խմել հեղուկ վիճակի մէջ։ Նիւ-Եորքի քանի մը բժիշկներ կ'ըսեն թէ այդ հեղուկը բնաւ վնասակար չէ. կատարեալ մարսողական մըն է։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Օսմ. Կայս. Պանքան մրցման կը դնէ հինգ պաշտօններ, Պոլսոյ կամ գաւառի իր գրասենեակներուն համար։ Քննութեան նիւթերը հետեւեալներն են.—

Առեւտրական եւ վարչական թղթակցութիւն՝ Ֆրանսերէն կամ Անգլիերէն։

Ընտրելիներուն խօսած կամ գրած լեզուները, եւ մասնաւորապէս Թուրքերէնը։

Տարրք տոմարակալութեան, առեւտրական օրէնսգիտութեան եւ առեւտրական աշխարհագրութեան։

Տոկոսի եւ դրամափոխի հաշիւներ. փոխանակագրի գործեր։

Արբիթրաժ, դրամի վրայ գործառնութիւններ, արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։

Մրցման ընդունուելու համար, ընտրելիները իրենց խնդրանքին հետ մէկտեղ պէտք է ներկայացնեն լաւագոյն երաշխաւորութիւնները եւ յանձնարարութիւնները։ Օսմ. Կայս. Պանքան իրեն կը վերապահէ որոշել մրցման ընդունելու բոլոր պայմանները։

Մրցման մասնակցիլ փափաքողները պէտք է ըլլան առ նուազն 16 եւ առ առաւելն 30 տարեկան։

Մրցումը պիտի կատարուի յառաջիկայ մարտ ամսոյ միջոցին։ Մրցման ընդունուողներուն՝ յառաջիկային անձնական ծանուցում մը պիտի ղրկուի, որուն թուականը ծանուցանելու համար։

Ընտրելիներէն կը խնդրուի անձամբ ներկայանալ Պանքային մասնաւոր դիւանին՝ արձանագրութեան համար, մինչեւ փետր. 29 (Ն. Տ.), բացի ուրբաթ եւ տօնական օրերէն, ամէն օր կէս օրէն ետք ժամ մէկէն մինչեւ $4\frac{1}{2}$։

Մինչեւ այսօր պաշտօնի համար եղած խնդրանքները չեղեալ կը նկատուին։

Կ. Պոլիս, 2/15 յունուար 1904

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Պարսից դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Մ. Նահանգաց դեսպանը, որդին եւ առաջին թարգմանը ու քարտուղարը, Ֆրանսայի դեսպանատան գործակատարը, առաջին թարգմանը ու զինուորական կցորդը, Անատոլըի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն տեղդ. Զանտէր ու գործակատար Բիրեւգու էֆ., Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին գերման պատուիրակ Պ. Թէսթա ու երկու ընկերները, Իտալիոյ հիւպատոսարանէն պաշտօնեայ մը եւ դեսպանատուններէն յանձնարարուած քանի մը հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք արարողապետ Իպրահիմ պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Շուէտ–Նորվէկիոյ դեսպան Պառոն Պէք Ֆրիս պատիւ ունեցաւ ոչ–պաշտօնապէս ընդունուելու Ն. Վեհափառութեան կողմէ։ Դեսպանը Վեհ. Սուլթանին ներկայացուց Շուէտ–Նորվէկիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ. Հալինը, որ Շուէտ–Նորվէկիոյ Վեհ. Թագաւորին կողմէ Վեհ. Սուլթանին ղրկուած նուէրները մատուցանելու համար Կ. Պոլիս եկած է. նաեւ Կ. Պոլիս ժամանած նոյն տէրութեան Ելիսա մարզարան–մարտանաւին հրամանատարը ու սպաները։»

ՇՈՒԷՏ–ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ Ելիսա մարզարան–մարտանաւին հրամանատարը, սպաները, նաւային ուսանողները եւ նաւազները, երէկ, ներկայ գտնուեցան Սէլամլըքի արարողութեան։ Ժամ 6ին շոգեմակոյկներով Տոլմա–Պաղչէի քարափը ցամաք ելան։ Հրամանատարը, սպաները ու նաւային ուսանողները պալատական կառքերով Կայս. Պալատ գացին, իսկ նաւազները՝ հետիոտն։ Շուէտ–Նորվէկիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը, Շուէտ–Նորվէկիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ. Հալին եւ Ելիսայի հրամանատարը եւ սպաները հիւրանոցը ընդունուեցան. նաւային ուսանողները՝ հիւրանոցին պարտէզին մէջ, իսկ նաւազները ու նաւագնացները՝ հիւրանոցին առջեւի բարձրաւանդակին վրայ։ Վեհ. Սուլթանը երբ փառաւոր հանդէսով մզկիթ կ'երթար, բարեհաճեցաւ Իր կայս. մեծարանքները շնորհել Ելիսայի հրամանատարին, սպաներուն եւ նաւային ուսանողներուն։ Թէ՛ ասոնք եւ թէ նաւազները «Հուրրա՛» գոչեցին։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երկրորդ սենեկապետ Նուրի փաշա Ելիսայի հրամանատարին ու սպաներուն մօտ երթալով կայս. մեծարանքները հաղորդեց անոնց։ Հիւրանոցին մէջ ճոխ չքնաղեան մը պատրաստուած էր Ելիսայի հրամանատարին, սպաներուն եւ նաւային ուսանողներուն համար. իսկ նաւազներուն ալ թէյ, սիկառէթ, պիսքիւի եւ շաքարեղէններ տրուեցան։ Վեհ. Սուլթանը երբ մզկիթէն կայս. Պալատ կը դառնար, Ելիսայի սպաները, նաւային ուսանողները եւ նաւազները նորէն «Հուրրա՛» գոչեցին։ Քիչ վերջը Շուէտ–Նորվէկիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը, Ելիսայի հրամանատարը Պ. Հօլս ու օգնականը եւ Շուէտ–Նորվէկիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ. Հալին պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Դեսպանը Ն. Վեհափառութեան ներկայացուց Պ. Հօլսը ու Պ. Հալինը, որոնք արժանացան կայս. մեծարանաց։ Պ. Հալին Վեհ. Սուլթանին մատոյց Շուէտ–Նորվէկիոյ Թագաւորին նամակը ու ղրկած նուէրները։ Թարգմանի պաշտօնը կատարեց արարողապետ Իպրահիմ պէյ։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել Ելիսայի հրամանատարին՝ կայս. երթեւեկին առթիւ սպաներուն, ուսանողներուն եւ նաւազներուն կողմէ եղած յարգանքներուն համար։ Պ. Հօլս երախտագիտութիւն մատոյց՝ եղած կայս. մեծարանքներուն համար։ Դեսպան Պառոն Պէք Ֆրիս ալ շնորհակալութիւն մատոյց՝ Ելիսայի հրամանատարին, սպաներուն եւ ուսանողներուն նկատմամբ եղած կայս. մեծարանքներուն համար։

— Քիչ վերջը Ելիսայի հրամանատարը, սպաները, ուսանողները եւ նաւազները նոյն նաւը վերադարձան։ Երէկ իրիկուն այցելեցին Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

— Ելիսայի երկրորդ հրամանատարը՝ Պ. Սքոթ Հանզէն Ֆրամ նաւով Հիւսիսային Բեւեռի ուղեւորութեան ընկերացած է երկրագնաց Նանզէնի։

— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ, Ելիսայի ներքին ու արտաքին մասերուն եւ հրամանատարին, սպաներուն ու նաւային ուսանողներուն լուսանկարները առնուեցան, որոնք ալպոմի մը մէջ դրուելով պիտի մատուցուին [illegible] Կայս. Պալատին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Վեհ. Սուլթանը հեռագիր մը ուղղելով Անգլիոյ Թագաւորին, շնորհաւորեց անոր գահակալութեան տարեդարձը։ Էտուարտ Է. ալ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

— Օսմ. պահակնաւը, դեսպանատանց պահակնաւերը եւ անգլիական բոլոր շոգենաւերը, երէկ, դրօշներով զարդարուած էին՝ Էտուարտ Թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

— Անգլիոյ դեսպանատան մէջ, երէկ, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան եւ յետոյ շնորհաւորական ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Էտուարտ Թագաւորին։

ՉԱՐԱՄԻՏ ԶՐՈՅՑ ՄԸ. — Թուրք լրագիրները հետեւեալը կ'արտատպեն Էտիրնէի գաւառական լրագիրէն. — «Զարմանքով իմացանք պուլկար չարամիտներու կողմէ երեւան հանուած զրոյց մը թէ քաղաքիս Բուլաք վարժարանին մէկ ճիւղը եղող Թըրնովաճըքի կաթոլիկ մայրապետներու վարժարանին վրայ իբրեւ թէ իսլամները յարձակում կատարեր են, վարժարանը թալլեր է եւ թէ մայրապետներուն նկատմամբ կարգ մը անպատշաճ արարքներ գործեր են։ Այդ զրոյցը այն աստիճան անհիմն է որ, նոյն իսկ չափազանցուած եւ կամ խեղաթիւրուած ալ չէ, վասն զի ոչ թէ այդ տեսակ վայրագ յարձակում մը տեղի չէ ունեցած, այլ չափազանցուելիք կամ խեղաթիւրուելիք ամենափոքր դէպք մը կամ յարձակում մը իսկ չէ պատահած։ Նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տեսուչ Ռասպէր էֆ. որ քանի մը օտարազգի զբօսաշրջիկներու հետ Թըրնովաճըք երթալով մէկ քանի օր առաջ վերադարձաւ, նոյն վարժարանին մեծաւորին հետ տեսակցութիւն մը ունեցեր է։ Մեծաւորը խօսելով այդ անհիմն զրոյցին վրայ, զոր ինք ալ իմացած էր, զարմանք յայտներ եւ յայտարարեր է թէ այն միջոցին երբ յարձակումը կատարուած է կ'ըսուի, վարժարանը արձակուրդով փակուած էր եւ մայրապետները Թըրնովաճըք չէին գտնուեր եւ թէ հիմա դեռ նոր կը վերադառնան։ Էտիրնէի կաթոլիկ Պուլկարներու արքեպիսկոպոս Տ. Բեդքով եւ Բուլաք վարժարանին տնօրէններէն հայր Օկիւսթ Մոսէր խնդրեր են կուսակալէն պաշտօնապէս հերքել այդ թշնամական ու անհիմն սուտ զրոյցը որ երեւան հանուած է նոյն վարժարանին նկատմամբ որ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին կատարեալ ապահովութիւն եւ ազատութիւն կը վայելէ»։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Սէրվէթ կը ծանուցանէ թէ Մանասթըրի մէջ ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի նախագահութեամբ կազմուած վարչական յանձնաժողովին անդամները մօտերս Սէլանիկ ժամանելով, հոն ալ պիտի շարունակեն իրենց պաշտօնը։

— Վերջերս անձնատուր եւ զէնքնկէց եղած Տիվէի քրիստոնեայ ժողովուրդին զէնքերը ամբողջութեամբ յանձնուեր են տեղւոյն զինուորական մթերանոցին։

ՓՈՐԻՍ ՍԱՐԱՖՈՎ. — Իգտամ հետեւեալը կ'արտատպէ Վիզանթիոնէ. — Վերջերս նոր ապացոյց մըն ալ աւելցաւ այն ապացոյցներուն վրայ թէ քաղաքակրթեալ ազգերուն օ'րքան նողկանք կը պատճառեն պուլկար ապստամբներուն պետերէն Սարաֆովի ու ընկերներուն ոճրագործական եւ եղեռնի նպատակները։ Հռոմէն առնուած լուրերու նայելով, Սարաֆով աւազակը որ հանրային անդորրութիւնը ու բարեկեցութիւնը խանգարելը իրեն բան գործ ըրած վայրագ անձերու պետն է, պարտաւորուեր է խայտառակ եւ ողորմելի վիճակի մէջ հեռանալ իտալական հողէն։

ՕՍՄ. ՆԱԽԱՏՈՐՄԸ. — Ֆէթհի Պիւլէնտ, Ավնուլլահ եւ Մուինի Զաֆեր գրահաւորներուն նորոգութիւնը զոր Թէրսանէի մէջ կը կատարեն Անատոլուի գործաւորները, մօտերս աւարտելով յանձնման փորձողութիւնը պիտի կատարուի։ Յետոյ պիտի սկսի Մահմուտիէ, Ազիզիէ, Օսմանիէ, Մուգադդեմէի Խայր եւ Նեճմ Շէվքէթ գրահաւորներուն նորոգութիւնը։ Ճենովայի մէջ նորոգուած Մեսուտիէ գրահաւորը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ճամբայ պիտի ելլէ եւ Տարանթոյի մէջ պիտի յանձնուի օսմ. պաշտօնատարներուն։

ՄԵԾ ՄԶԿԻԹՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդը նկատելով որ Կ. Պոլսոյ մեծ մզկիթներու բակերուն մէջ ու դուրսը շրջիկ խանութպաններ հաստատուած են, որոշեց արգիլել այդ պարագան։

ԲԱՐԻԶԷՆ հինգշաբթի օրուան [illegible] կը հեռագրեն թէ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանը ու տիկին Քոնսթան Բարիզ ժամաներ են։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ. — Ջէնճաա պաշտօնարանը հրաման տուած է պաշտօնեաներուն Կ. Պոլիս ղրկելու Գոնիա գտնուած հինգ հարիւր վակոն ցորենները։ Այդ առթիւ քննութիւն կատարուելով հաստատուեր է թէ Կ. Պոլիս գտնուող արմտիքի յանձնակատարները պէտք եղած գինը չեն սահմաներ տեղական ալիւրներուն, որով Գոնիայի մէջ հինգ հարիւր վակոն ցորեն մնացած է, մինչդեռ Կ. Պոլսոյ մէջ տեղական ալիւրի պէտք կայ։

— Գոլթիոյ Խավնար խանը եւ ուրիշ տեղեր գտնուող արմտիքի յանձնակատարները սենտիքա մը կազմելով յունուար 1էն ի վեր սկսած են ըստ այնմ գործել։ Ջէնճաա պաշտօնարանը նկատելով որ այդ պարագան տեղական ցորեններու սպառմանը պիտի վնասէ, ծանոյց պէտք եղած տեղերը մէկ կողմէ Կ. Պոլիս ղրկել առեւտրական կեդրոններու մէջ հաւաքուած ալիւրները եւ միւս կողմէ արգիլել յանձնակատարներու այդ արարքը։

ԹՈՔԱԹԻ ԹԷՅԵՐԸ. — Ջէնճաա պաշտօնարանը ծանոյց որ Թոգաթի թէյերը մաքսատանց մէջ չարգիլուին եւ ընդհանուր կառավարութեան դիւրութիւններ ընծայուին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ մէջ, կ'ըսէ Իգտամ, կարգ մը մարդեր դրամ հաւաքելով կը կողոպտեն պարզամիտները։ Ջէնճաա պաշտօնարանը իմանալով խիստ միջոցներ ձեռք առած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Աղեքսանդրիոյ մէջ, ուր մէկուկէս ամիսէ ի վեր ժանտախտէ դէպք ու մահ չէր պատահեր, վերջերս ժանտախտէ մեռած մարդու մը դիակը գտնուեր է։ Այդ պատճառով նոյն տեղէն մեկնողները բժշկական քննութեան կ'ենթարկուին։

— Այնթապի մէջ թէեւ նորէն քոլէրայէ դէպք ու մահ չէ պատահած, սակայն նոյն քաղաքէն մեկնողները բժշկական քննութեան կ'ենթարկուին՝ իբրեւ զգուշական միջոց։ Հալէպի նահանգին միւս կողմերը հանրային առողջապահութիւնը գոհացուցիչ է։

ՄԱԽՍՈՒՍԻ վարչութիւնը պիտի գնէ շոգենաւային Մարմարա Ընկերութեան Օլկա շոգենաւը եւ ուրիշ մէկ շոգենաւը մօտ նաւահանգիստները բանեցնելու համար։ Ասոնք պիտի քննուին եւ յետոյ պիտի գնուին։

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ շոգենաւերուն հաշիւները կը քննուին մասնաւոր յանձնաժողովի մը կողմէ, որ միանգամայն միջոցներ ձեռք պիտի առնէ՝ այդ շոգենաւերը բարւոքելու, երթեւեկութիւնները կանոնաւորելու եւ հասոյթները աւելցնելու մասին։

ՔԷՐՊԷԼԱՅԻ մէջ երեւան ելած քոլէրան այս օրերս սկսած է թեթեւնալ։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ. — Լոնտոնի հնութեանց թանգարանը Այասալուկի մէջ պեղումներ պիտի կատարէ Տիանայի տաճարին տեղը։

ԲԱՐԻԶԻ գիտական Ակադեմին Մոնթիէոնի մրցանակը յատկացուց միքրոպաբանութեան վերաբերեալ աշխատութեան մը զոր պատրաստած են Կ. Պոլսոյ միքրոպաբանական աշխատանոցին նախորդ տնօրէն Տօքթ. Նիքոլ եւ յաջորդը տոքդ. Ռէմլինժէ։

«ՖՈՐՆԻԷ» հեռագրական գործակալութեան ընդհանուր տնօրէն կարգուեցաւ Պ. Արման Մայէր որ քանի մը տարիէ ի վեր կը վարէր Բարի–Պուրս լրագիրը։ Ֆօուրնիէ գործակալութիւնը նաեւ պիտի ընդարձակէ իր հաղորդած հեռագրական տեղեկութիւնները։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ բամպակի գինը երկու «քուան» բարձրացած է։ Հիմակուան գինն է պաթմանը (4 օխա) $35\frac{1}{2}$–36 ղրուշ՝ մէճիտիէն 33էն։ Սուսամին համար այնքան շատ խնդրանք չկայ, կ'արժէ օխան 88–88 փարա։

Ե. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԸ. — Սէրվէթ կ'իմանայ թէ նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Օսմ. Պանքային Դամասկոսի ճիւղը տասնըհինգ հազար ոսկիի փոխառութիւն մը պիտի ընէ Ե. Զօրաբանակին։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Արեւելեան Էքսբրէսին ու եւրոպական ամենօրեայ կառախումբերու ուղեւորներուն համար Մուսթաֆա Փաշայի մէջ մէկ շոգեկառքէն միւսը փոխադրուելու դրութիւնը ջնջուած է յունուար 8)21էն սկսեալ։ Այդ կառախումբերը դարձեալ ուղղակի պիտի երթեւեկեն Կ. Պոլսոյ, Բարիզի ու Օսթանտի եւ Կ. Պոլսոյ ու Վիեննայի միջեւ։

ԳՈՂԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ. — Անցեալները Թոփխանէի Պէզազթրի վրայ ծխավաճառ Բաղմալի խանութէն գողութիւն կատարուած էր։ Բէրայի ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կատարելով Սերովբէ, Ասաֆ, Մարքօ ու Ազիզ անուն անձերը ձերբակալեց՝ իբրեւ հեղինակ։ Ասոնք խոստովանեցան իրենց արարքը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ռումէլիի երկաթուղիներու վիճակահանութիւնը

Ռումէլիի երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 204րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Յունուար 19/1 Փետրուար 1904ին, ճիշդ կէս օրին, Օսմ. Հանրային Պարտքի կեդրոնատեղիին մէջ, հրապարակաւ եւ Օսմ. կայս. Պանքային օժանդակութեամբ։

Կ. Պոլիս, 7/25 Յուն. 1904

1—5

ԹԱՏՐՈՆ ՈՒ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Լէմնիտոսի խումբը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս։ Սիրքին տնօրէն Պ. Ռամիրէզ Վարիէթէի նոր խումբ մը բերած է, Mageroni, որ մեծ յաջողութիւններ գտած է Եւրոպայի մեծ քաղաքներուն մէջ, մանաւանդ Հռոմի ու Նաբոլիի մէջ։ Անտարակոյս նմանօրինակ յաջողութիւն մըն ալ հոս պիտի գտնէ։ Վարիէթէի այս խումբը, որ կը բաղկանայ 55 արուեստագէտներէ, անակնկալներ կը խոստանայ թատերասէր հասարակութեան։

⁂

Կ. Պոլսոյ Երաժշտական Ընկերութիւնը իր երրորդ նուագահանդէսը պիտի տայ յունուար 12/25ին, երկուշաբթի գիշեր, Օր. Սաքքարոթթիի արուեստական աջակցութեամբ։ 1—2

⁂

Այս իրիկուն, յունուար 10/23, Իւնիոն Ֆրանսէզի սրահին մէջ պիտի տրուի փայլուն նուագահանդէս մը, ի նպաստ այրիներու ու որբերու, արեւելքի Փրէրներու նախկին աշակերտներու ընկերակցութեան կողմէ։ Նուագահանդէսին պիտի նախագահէ պապական Նուիրակ Մոնսէնեօր Պոնէթթի։ Իրենց արուեստական մասնակցութիւնը պիտի նուիրեն իտալացի հանրածանօթ դերասան Պ. Նովէլլի ու Նաբոլիի քոնսէրվաթուարէն Օր. Նինֆա Սաքքարոթթի, ինչպէս նաեւ Կայս. Պալատան երաժիշտներէն Պ. Պ. Լ. Ֆայաքոնի, Է. Հիւարթ, Կ. Ռիւպէլէ եւ Ա. Սթրավոլօ։ Նուագահանդէսին յայտագիրը երեք մասերէ բաղկացած է։ Առաջին մասին մէջ նուագախումբին կողմէ Լ. Թաւլյութի վրայ երաժշտական գեղեցիկ կտորներ պիտի նուագուին։ Երկրորդ մասին մէջ պիտի երեւայ իտալացի նշանաւոր ողբերգակ ու կատակերգակ Պ. Նովէլլի։ Երրորդ մասին մէջ պիտի ներկայացուի Բուչչինիի ծանօթ «օբերային» Պոհէմի առաջին արարուածը։ Նուագախումբը պիտի վարէ Պ. Ավոլիօ։ Մայրաքաղաքիս ծանօթ անձնաւորութիւններէն կազմուած կարգադիր մասնախումբ մը ամէն հոգ կը տանի նուագահանդէսին յաջողութեանը համար։ 2—2

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայր Աթոռէն Պատրիարքարան հասած լուրերու նայելով, Ս. Հայրապետին 1903 դեկտ. 12 թուական յիշատակագիրը զոր արքունեաց քարտուղարութեան ղրկած է, ի Բեդերսպուրկ, մատուցանելու խնդրանօք, ընդարձակ գրուածք մըն է, շրջահայեցութեամբ գրուած, եւ կը պարունակէ՝ եկեղեցական կալուածոց խնդրէն զատ՝ կարգ մը ծանօթութիւններ՝ դպրոցներու խնդրոյն եւ մասնաւորապէս Կաթողիկոսական պաշտօնին վերաբերեալ առաջարկութիւններու եւ խնդիրներու՝ Կովկասի կառավարչապետին կողմէ չյարգուելուն, ամուսնական խնդիրներու մէջ Կաթողիկոսական իրաւասութեան սահմանափակման, պօլօժէնիէներու միջամտութեան Սինոդի դիւանին, Սինոդի անդամ նշանակուելու համար ներկայացուած ընտրելիներու՝ Կովկասի կառավարչապետին կողմէ չյարգուելուն մասին եւայլն։ Ս. Հայրապետը իր այդ յիշատակագրին մէջ կը պահանջէ որ Բեդերսպուրկի մէջ յանձնաժողով մը կազմուի, որուն ինք ալ ներկայանալով, բացատրութիւններ տայ թէ այդ կալուածներու գործին եւ թէ մը վերը յիշատակուած պարագաներու մէջ Կովկասի ժողովուրդեան եւ Մայր Աթոռոյ վերագրուած դիտաւորութիւնները եւ միտումները բոլորովին անհիմն են, եւ թէ այդ քննութեամբ կրնայ երեւան հանուիլ թէ, ժողովուրդը ինչպէս ամէն տեղ՝ նոյնպէս ի Ռուսիա իր պաշտաւորութեանց մէջ անթերի գտնուած եւ իբրեւ պարկեշտ քաղաքացի արժանապէս ծառայած է երկրին տնտեսական, վարչական, առեւտրական եւայլն ճիւղերուն մէջ։

Գալով Ն. Ս. Օծութեան հիւանդութեան զրոյցներուն, այդ մասին եղած երկիւղները հետզհետէ կը փարատին, եւ Ս. Հայրապետը յանձնարարուած առողջական հրահանգներու գործադրութեամբ հանգիստ կը քնանայ այժմ եւ առողջական վիճակը լաւ է։ Ն. Ս. Օծութիւնը դեկտեմբեր 20ին Ս. Էջմիածնէն Երեւան գացեր եւ երկու օր վերջ վերադարձեր է Ս. Էջմիածին, ուղեկցութեամբ Տ. Գարեգին եպիսկ. Սաթունեանցի եւ Տ. Գարեգին ու Տ. Արտակ վարդապետներու։

— Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը հեռագիր մը ուղղելով պատկանեալ իշխանութեան, խնդրած է որ Կեդր. Վարչութեան կողմէ նշանակուած պատուիրակները՝ Տ. Վահրամ արքեպիսկ. Մանկունի եւ Տիգրան էֆ. Նուսուֆեան, որոնք պաշտօն ունին Վանքին հաշիւները քննել եւ միաբանական անհամաձայնութիւնները բառնալ, ժամ առաջ ուղեւորին Երուսաղէմ։ Այս կերպով, Երուսաղէմի ալեզարդ Պատրիարքը միանգամ եւս ցոյց տուած կ'ըլլայ թէ ինք որ եւ է կասկած չունի իր նախագահութեան ներքեւ կատարուած ընդարձակ մատակարարութեան կանոնաւորութեանը եւ ելեւմտական հաշիւներուն վրայ։

Խառն Ժողովի յառաջիկայ չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ պիտի կարդացուին Երուսաղէմէն վերջին օրերս հասած զանազան հեռագրերն ու նամակները, ինչպէս նաեւ 22 միաբաններու (որոնց մէջ կը գտնուին նաեւ Տ. Ներսէս եւ Տ. Մամբրէ եպիսկոպոսները) հանրագիրն ի նպաստ Ելեւմտից տեսուչ Տ. Ղեւոնդ վարդապետի բարեաց մատակարարութեան։

—Ս. Ծննդեան շնորհաւորական այցաքարտ ղրկած են Ս. Պատրիարք Հօր Կարնոյ կուսակալ Նազըմ պէյ, Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ եւ Բերայի ոստիկանական ժողովին նախագահ Էօմէր Էմին էֆ.։

— Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը Եօզղատի Կաթողիկ. Փոխանորդ նշանակած է Տ. Խորէն վրդ. Դիմաքսեանը եւ զայս ծանուցանելով Պատրիարքարան, խնդրեր է որ անոր պաշտօնի մասին պետական հրամանը ստացուի։

— Իզմիրէն կը հաղորդեն Պատրիարքարան թէ Իզմիրցի երեք անձեր, Տեարք Աւետիս Աւետիսեան, Ստեփան Չըմարախօսեան եւ Ռուբէն Իսրայէլեան, իրենց անշարժ կալուածներէն մէկ քանիները յօժարակամ Վագֆ ըրեր են տեղւոյն Ազգ. Հիւանդանոցին, պայմանաւ որ ցորչափ իրենք կենդանի են, նոյն կալուածոց հասոյթը իրենք պիտի առնեն՝ առանց կարենալ վաճառելու զանոնք, իսկ իրենց մահէն ետքը Հիւանդանոցը պիտի գանձէ նոյն կալուածոց եկամուտները։

— Մուշի Գաւառ. Վարչութիւնը նկատելով որ Մուշի գաւառը մինչեւ հիմայ արժանացած չէ ընտրել եւ պաշտօնական Առաջնորդի մը եւ ընտրուած Առաջնորդը եպիսկոպոս չէ, որով Վիճակին եկեղեցական դասուն պատկառանքը առկաւ նուազած է հանդէպ առաջնորդական աթոռին եւ հոգեւոր մշակներու պէտքը գոհացնելու համար դժուարութեանց կը բաղխի, խնդրեր է Պատրիարքարանէն, որ առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ տրուի, կցելով եպիսկոպոսներու եռանուն ցանկ մը։ Հակառակ պարագային եթէ ընտրելը վարդապետ մը ըլլայ, անոր անմիջական եպիսկոպոսացումը պիտի խնդրուի։

— Բինկեանի մէջ հունձքի պակասութենէն եւ գործերու նուազութենէն կարօտութեան ենթարկուած մէկ քանի ընտանիքներու համար, Ակնայ Տեղապահ Տ. Գէորգ վրդ. Պատրիարքարանէն նպաստ եւ օգնութիւն կը խնդրէ։

— Թոգատի առաջն. փոխանորդ Տ. Ներսէս վրդ. Մկրտիչեան Նիկսարի մէջ քահանայ չգտնուելուն համար, խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ կարող, բանիմաց եւ թուրքերէնի հմուտ քահանայ մը ղրկուի տեղւոյն 400 տուն ժողովուրդը հովուելու համար։

— Պաղտատի գաւառական վարչութիւնը գոհունակութիւն յայտներ է Պատրիարքարանի՝ Տէրունեան Տ. Մաղաքիա եպիսկ.ի հաստատութեանը համար, եւ խնդրեր է որ Տ. Մաղաքիա եպիսկ. փութացնէ իր մեկնումը՝ որուն համար ճանապարհածախս եւս վճարուած է։ Պատրիարքարանէն հարկ եղածը պիտի գրուի Երուսաղէմ, ուր կը գտնուի Մաղաքիա եպիսկոպոս։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ, 22 յուն. — Փորձառական բժշկութեան ակադեմիին աշխատանոցին տնօրէնը որ ժանտախտի միքրոպներուն մշակութեամբը զբաղած էր, մեռաւ նոյն հիւանդութեան հետեւանքով։

ԲԷՇԹԱ. — Այսօր սուրով մենամարտ մը կատարուեցաւ պատերազմական նախարար Պ. Կրոման տը Վայզգայի եւ ելմտական նախարար Պ. Սեգէլֆալուսիի միջեւ. երկուքն ալ վիրաւորուեցան։ Մենամարտին պատճառը այն է թէ Պ. Կրոման տը Վայզգա ընդդիմացած էր Պ. Սեգէլֆալուսիի ընդունուելուն Բօրք քլիւպին մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Աւստրիական պատուիրակութիւնը շարունակեց արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Գրեթէ բոլոր ատենաբանները խօսեցան առեւտրական քաղաքականութեան վերաբերեալ խնդիրներու վրայ։ Փափաք յայտնեցին որ երկրին կացութիւնը քիչ ատենէ թոյլ տայ անհրաժեշտ հիմերը հաստատել՝ առեւտրական դաշնագրութեանց կնքման համար։ Նիստը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ՊՐԻՒՍԷԼ. — Կը հաստատուի թէ Լէօբոլտ Թագաւորը ամսոյս 27ին Պերլին պիտի երթայ՝ Վիլհէլմ կայսեր այցելութիւն տալու եւ անոր ծննդեան տարեդարձին հանդէսներուն ներկայ գտնուելու։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ կայսրուհիին առողջական վիճակը կը բարւոքի։

ԼՈՆՏՐԱ. — Ռիւթէր պաշտօնական աղբիւրէ կ'իմանայ թէ ճափոն զեկուցեր Լոնտոնի, Ուաշինկթընի եւ Պերլինի դահլիճներուն թէ որ եւ է միջնորդութիւն պիտի չընդունի։

— Լոնտոնի ճափոնական դեսպանը յայտարարեց թէ ճափոն այն տեսակ առաջարկութիւններ ըրած է, որոնք ալեւս չեն կրնար զեղչուիլ։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Սքուփշթինան, տասնի դէմ հարիւր ձայնով, ընդունեց այն առաջարկութիւնը, որով ելմտացոյցէն պիտի վերցուի Ռիսթիչի, Կարաշանին եւ Վուքովիչ նախարարներուն այրիներուն տրուած տարեկան 17,479 ֆր.ի պարգեւը՝ իբրեւ երախտագիտութիւն հանգուցեալներուն արժանիքին։ Ատենաբաններէն շատերը այդ առաջարկութեան իբրեւ պատճառ ցոյց կուտան ելմտացոյցին աննպաստ կացութիւնը։ Ուրիշներ ալ ուրացան նոյն արժանիքները։ Փոքրամասնութեան ատենաբաններուն մէջ Պ. Վէսնիկ ըսաւ թէ Սերպիոյ արժանապատուութիւնը կը պահանջէ կատարել այդ առթիւ եղած բարոյական յանձնառութիւնը։ Նախարարապետ Պ. Կրուիչ ալ պնդեց թէ մարդոց պարտականութիւնն է ճանչնալ Պ. Ռիսթիչի արժանիքները։ Պ. Բրոթիչ ալ կը գտնուէր առաջարկութիւնը մերժողներուն մէջ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԷՇԹԱ, 22 յուն. Նախարարապետ Թիցա կոմսը կը յուսայ յաղթել ընդդիմադիրներուն խափանարար ընթացքին եւ խօսք տալ Երեսփ. Ժողովը լուծելու պարագային։

ՀՌՈՄ. — Առեւտրական նոր դաշնագրութիւն մը պատրաստելու պաշտօն ունեցող գերմանական ու իտալական պատուիրակները մեծ դժուարութեանց կը հանդիպին։ Համաձայնութիւնը գրեթէ անկարելի կ'երեւայ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Մատրիտի դահլիճը, Խորհրդարանը բացուելուն պէս, ընտրական բարենորոգման եւ նաւատորմի մը կազմակերպութեան համար երկու ծրագիրներ պիտի ներկայացնէ։ Բոլորովին սխալ է այն զրոյցը թէ Պ. Մաուրա պիտի քաշուի եւ անոր պիտի յաջորդէ զօրավար մը։

ԼՈՆՏՐԱ. — Բորթ-Արթուրէն առնուած հեռագիրներ կը հաստատեն Թոքիոյէն ու Բեդերսպուրկէն առնուած խաղաղասէր լուրերը։ Ալեքսիէվ ծովակալը յայտարարեր է թէ պատերազմ տեղի պիտի չունենայ։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ֆրանսական դեսպան Պ. Պոմբարի վիճակը քիչ մը ծանրացաւ։ Տենդը աւ լցած եւ ընդհանուր տկարութիւնը շատ մեծ է։

Տես չորրորդ երես Բորմէլ Օրէանթալի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 9 Յունուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	95	21
Ամէնէն բարձր գին	»	95	26 ½
Ամէնէն վար գին	»	95	08
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	127	37
Ամէնէն բարձր գին	»	128	12
Ամէնէն վար գին	»	126	50

ԲԱՑՈՒՄ 10 Յունուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	95	18
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	127	50
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		442	—
Տէրքոզ		256	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	92
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	12
» ժուիսանս		1	75
» պարտաթուղթ		488	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		505	—
Թրանսվալ		102	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		368	—
ավրիօմ		65	—
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	9
» պարտաթուղթ	»	525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	12 ½
Բարիզ » »	Ֆր.	22	80
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անմիջապէս չէք	մար.	18	57
Վիեննա չէք	ֆիոր.	21	73

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	17
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Շօլ էմբէրիալ	»	90	—
Ֆլորինց	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	2	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Յունուար

Անգլիական Բ Քոնսոլիտէ	88	12
Միացեալ պարտք բաց	86	12
Միացեալ պարտք գոց	86	12
Օսմանեան Պանքա	13	50
Թուրքական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	48	—
» Մօնոբօլ	48	50
Պուլկարական 1888	93	—
Էժիբսիէն Ունիֆիէ	104	25
Ֆօմինիայ	108	—
Թրանսվալ	3	93
Այտին երկաթուղի	14	50
Փոխանակագիր	25	26 ¼

ԲԱՐԻԶ, 22 Յունուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	—
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	87	80
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	87	75
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	591	—
Օսմանիէ	»	—	
Ռումէլի երկաթուղի	»	129	50
Օսմ. Ժուիսանս	»	456	—
Օսմ Ռէժի	»	267	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	497	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1146	—
Իտալական Ռանթ	»	102	50
Սպանիական արտաքին	»	86	62
Թրանսվալ	»	102	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
[illegible]	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 22 Յունուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Ռումէլի երկաթուղի	»	135	—
Օսմ. Ռէժի	»	242	50

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Յունուար

Թուրքը	Ֆր.	—	
Ռումէլի երկաթուղի	»	138	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	295

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

386 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 386

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
([illegible])

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ ցաւէ ատամհանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին.

ԻԼԱՆ
Խազինէի Խասսաի Շահանէ

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ մուպաեա օլունաճագ փարաֆինէ վէ զոտա էքսթրա ըսպարմաչէթ մոմլարընըն մունագասասընա պաշլանըլտըղընտան իթաեա թալիպ օլանլարըն թէմինաթ աքչէսինի վէ եա մուէթէպէր քէֆալէթնամէլէրի մուսթասհապէն Խազինէի ճէլիլէյէ մուրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 5 քեանունի սանի սէնէ 319

2—3

ՈՍԿԻ ՏՐԱՄԱԴՐԱՄ, ՓԱՐԻԶ 1900

EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE
1900
CARMEL
FRANÇAISE

Ընկերութիւն ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

Վարշաւիոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծումը

1903 յունուար 2ին այցելեցինք Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պէրտոյի գիտութեանց Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՅՈՆԻ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՒԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ, Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Եթիքէթին եւ խցանի քափսիւլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483.42 Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուգակց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Միւչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խանի դէմը, Վօյվոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԸՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
23—104

Լ'ՈՒՐԲԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիլէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօբանտօ խան. Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քրէտի Լիոնէ։

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԼՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար անձքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագգը Լքրէմ խայծղանը օսմ. եւ օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնզայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ գրուշ։ 48—80

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ քալող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	350
Արմէնեան	10500	Իննիշհըրն	350
Չէսդրիան	10500	Ալբէրթն	350
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	350
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	350
Քոլոմպիան	8000	Աթէնիան	250
Ճորճիան	8000	Անատոլիան	250
Քասդոնիան	8000	Ալգաշէրն	250
Ֆլորենտեան	8000	Լէսպիան	200
Յալէրնիան	3700	Մէնձօ	90
Վավօնիան	3700	Օպօրդօ	80
Ալպինիան	3700	Լիսպօն	8
Բաղիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքին պայուսը փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատանէն հանելու համար [illegible] ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible] մաքսատան [illegible]

600

ԾԻՒՐԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ԴԷՄ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ

Ծիւրական ախտի դէմ նախազգուշութեան միայն ճամբայ մը կայ. այն է մարմինը միշտ կենսական զօրութեամբ պահել, որոնք դրութեան կենսական զօրութիւն, առողջութիւն և դիմացողան ոյժ տալով կրնայ ըլլալ։

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

SCOTT'S EMULSION

աշխարհիս մէջ ամենալաւ "ուտելիք—դեղ" է, որ շուտով առողջութիւնը կը վերականգնէ և երակներու մէջ նոր հարուստ արիւն կը տարածէ։

Եթէ կազմութիւնը կատարեալ առողջութեան մէջ չէ և բարակցաւի առաջին նշանները երեւան կ'ելլեն, ինչպէս տևողական գունատութիւն, թեթեւ սակայն թելադրող հազ, գիշերները սաստկացող քրտնառութիւն և ախորժակի կորուստ են, ժամանակ վատնելու չէ, միկէն Ըսգօթի Բաղադրութիւն առնելու է. միակ դեղն է որ կրնայ մարմին առողջութեան և զօրութեան վերականգնել և այս եղելութիւնը գործնականապէս կը տեսնուի վասնզի հազարաւորներ տեսած են և կը տեսնեն։

ԸՍԳՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

կատարելապէս անուշահամ է, ախորժակը կենդանացունէ, և մարսողութիւնը կ'աճապարէ։ Հիւանդութեան սերմը կը մեռցնէ և շուտով մարմինը կը զարգացնէ։ Ըսգօթի Բաղադրութիւն ընդմիշտ այս տեսնուած նշանով վարդագոյն փաթեթի մը մէջ կը գտնուի։

Բոլոր դեղագործներէն ու դեղավաճառներէն կը ծախուի։

21

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՐՏՕՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Համբոուլը խան, 52—56.

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ [illegible] գործակալներ կը նշանակուին.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1903 *Նոյեմբեր 5/18էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն*

Վոսփորէն Կամուրջ

2	–	Արնվ. գրչ. օրթ. պէշիք.	2
2	—	Պէպէք չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշիք	19
1	45	Ենիմ. մէզպ. պէօյ. Թրպ. Ենք. Էմիրկ.	40
2	20	ՍԹԷՆ. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշկ. Դպթշ.	
1	45	Պէյք. բշպ. չպուգ զանլ. ան հիսար զանտ վ նի. չէնկ. պէյ. գուզգ	44
2	30	Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. Ենք. ՍԹԷՆ. միրկ. պշկ.	16
3	10	Միրկ. ր. հիս. պէպէք Արնվ. գրչ. օրթ պէշիքթաշ	45
3	—	Ա. հի.ս. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ. Դպթշ.	34
2	20	Ա. Ր. զավաք Ենմ. մէզր. պյքտ. Թարպ. պէյք բաշպպ. չպգլ. զանլ. ա. հիսա զանտ. օրթ. պէշ.	41
3	50	Ա. հիսար զանտ. վա ի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշիքթաշ	3
3	15	Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. Ենք. ՍԹԷՆ. Էմիրկ. պէշիկթաշ	50
4	5	Միրկ. ր. հիս. պէպ.արն. գրչ. օրթ. պշկ. զապաթաշ	
4	50	Ա. հիսար զանտ. պէպէք արն. չէնկ. պէյլ. օրթ. պէշկ. Դպթշ. սիրքէճի	1
4	15	Ր. Ա. Գավագ Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. Ենք. սԹՆ. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.	37
5	—	Պէյք. բաշպ. չպուք. զանլ. ա. հ սար զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. պէշկ.	44
6	—	Պէպէք արնվ. գրչ. չէնկ. պէյլ. օրթ. պշկ. զապաթաշ սիրքէճի (այս երթեւեկութիւնը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի շարունակուի)	46
5	45	Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. Ենք. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.	38
6	–	Պէյքօզ բշպ. Ենիքք. սԹՆ. զանլ. միրկ. ր. ա. հիս. զանտ. պէպէք Արնվ. գրչ. չնկլ. պէյլ. օրթ. Գուզգ. պէշկ. գպթ.	22
8	5	ր. ա. հիսար զանտ. արն. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պշկ. զապա աշ	43
7	35	ԵԷնմ. մէզրպ. պէօյք. Թարպ. պէյք գ Ենիք. սԹՆ. միրկ. Ր. հիս. պէպ. ա.ն. գրչ. օրթ. պշկ.	34
8	23	Ր. ա. Գավագ մզպ. պյքտ. Թրպ. պէյք. բշպ. չպուգ. զանլ. ա. հիսար զանտ. վ.նի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ.	39
9	30	Ենիմ. մէզր. պէօյտ. Թրպ. Ենք. սԹՆ. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնավուտքէօյ գրչ. օրթ. պէշթ.	45
10	15	Պէյքօզ Ենիք. զանլ. ա. հիսար. զնտլ. չէնկր. պէյլ. գուզգ. իւսկ.	44
10	50	Միրկ. օրթ.	50
10	50	Վանի. գրչ. պէշիքթաշ	19
11	15	Պէպէք	22
10	[illegible]	Ր. Ա. զավագ Ենիմ. մէզպ. պէօյիւքտ. Թարապ. Ենիք. միրկ. ր. հիս. պէպէք արնավ. օրթ. պէշիկթաշ	37

Կամուրջէն Վոսփոր

2	30	Պէշիքթաշ օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. սԹՆ. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. Ենմ. ր. ա. զավագ.	37
3	5	Պէշիք. օրթ. արնվ. միրկ.	40
3	15	Դպթշ. պէշկ. գուզգ. օրթ. պէյլ չնկլ. գրչ. արնվ. պէպէք զանտ. ա հիսար	
[illegible]		ր. հիս. միրկ. զանլ. սԹՆ. Ենք. բշպ. պէյքօզ.	22
3	30	Իւսկ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուգլը բշպ. պէյքօզ	41
4	0	Պէշկթ. չնկ. ա. հիսար	16
4		Դպթ. պշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սԹՆ. Ենիք. Թարպ. պէօյք. մէզ. Ենմ.	38
5		Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք (այս երթեւեկութիւնը մինչեւ դեկտեմբեր 0 պիտի տեւէ)	
5	15	Դպաթաշ պէշկթ. Գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտլ. ա. հիս. զանլ. չպուգլը բշպ. պէյք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. Ենմ.	34
6		Դպթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹՆ. Ենք. Թրպ. պէօք. մէզպ. Ենմ. ր. ա. զավագ	39
6	40	Պէշկթ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպէք զանտ.ա.հսր. զնլ.ր. հիս.	19
7	[illegible]	Պէշկթ. օրթ. գրչ. ար վ. պէպէք ր. հիս. միրկ. Ենք. պէյքօզ Թրպ. պէօյիւք. մէզպ. Ենմ.	45
8	45	Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտլ. ա. հիս. զանլ. չպուգլը բշպ. պէյքօզ	41
9		Պէշկթ. օրթ գրչ. արնվ. պէպէք ր. հ. ս. միրկ. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ր. ա. զավագ	37
9	55	Դպթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ.	50
10	30	Պէշկթ. միրկ. սԹՆ. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. Ենմ.	49
10	10	Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի.	19
10	20	Պէշկթ. զանտ. ա. հիս զանլ. չպուգլը բ.պ. պէյք. մէզպ. ր. ա. զավագը	40
10	35	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք	22
10	50	Դպթ. պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկլը. վանիք, զանտլ. ա. ր. հիսար պէպէք	39
11	25	Պէշկթ. պէյլ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուգլը Ենք. բշպ. պէյք.	45
11		Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹՆ. Ենք.	38
11	25	Միրկ. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. Ենմ.	46
12		Միրկ. Ենք. Թրպ. պէօյք. Ենմ.	50
11	45	Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սԹՆ. Ենք. պէյք.	44
11	50	Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիսար	31
12	10	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք	22
12	10	Իւսկ. գուզկ. չէնկ. զանտ. արնվ.	19

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ	ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ	» 62,750,000

Ուստի ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէն էն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԲՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Բիէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՌ, Դրանսադլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՏՏՈՒՆԱՆՏԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բաղտատ Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն [illegible] որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ.
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու [illegible] խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 *տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս*	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվոտա, Ղալաթիա.
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Յ. ՀԻՒՐՐԻՃ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԵՌԱՁԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլի Կ. Պոլսոյ՝ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Հոգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Դօնկօ	2906	Իրսանօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաքֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դերբօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիթօ	1735
Արիոսդօ	2274	Դիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէսսանօ	3557	Սիլվիօ	1193
Քասսանօ	1822	Դոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1037	Սփիքօ	1200
Քորոտինօ	1264	Դունօ	2383	Հորադիօ	3690	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Քրավօ	1076	Դրագօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քրինօ	841	Դինամօ	604	Իտահօ	2354	Նէրօ	1083	Թօպաքօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էլբօ	2464	Իտասկօ	5540	Օթիօ	4100	Թրիէսդօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ժունօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թորթինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրասմօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրալինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆլամօ	954	Քոլփինօ	2307	Օսփրէյօ	1687	Վասքօ	1914
Գազօ	1084	Ֆէրդինանտօ	1828	Քովնօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Զիպակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Բրակօ	2229	Վոլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1668	Եէլօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լէկլորնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4235	Գիգանդօ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Ընդհանուր փոխադրութեամբ Հուլէն հոս հասած է։
Միքասօ շոգենաւը, նաւապետ Թօմբ։
Ընդհանուր փոխադրութեամբ Հուլէն հոս կը սպասուին։
Ալէքօ շոգենաւը, նաւապետ Հիլ, փետրուար 1ին,
Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Սընկ, փետրուար 15ին։
Դիմել առ գործակալս Յ. ՀԻՒՅ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 23—24, Մէլէքէթ խան, Ղալաթիա

277

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 6/19 *Սեվաստապոլ ժամը 10ին առտու Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Փոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։*
Ե. 8/21 *Օտեսա ժամը 10ին առտու։*
Շբ. 10/23 *Մ.Աթէլիա, Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն.*
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՔՐՈՔԷՆՅ ԵՒ ՀԷՆՍԷՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Յուն. 26ին Իվերէքի. [illegible]։
Փետ. 1ին Պերեին. Սեւ ծովէն։
Յունվ. 25ին Լիէժ. Անվերսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունվ. 27ին Իվերէքի, Սամսոն, Տրապիզոն Պաթում և Նովօրոսիսք։
Փետր. 2ին Պէրեին, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200 Ֆր.
» »	Մարսիլիայ »	160 »
Բ. »	Բարիզի »	150 »
» »	Մարսիլիա »	120 »

[illegible] 75 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար [illegible]
516 Ֆ. ԲԸՌՈՒ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ութ ամիսը երկու անգամ կը քալէ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	434
Լուքանիա	12950	Վէրիա	323
Քամբանիա	12950	Բավիա	294
Ուլթոնիա	8845	Փիզա	293
Ումբրիա	8128	Սիբիրիա	259
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	258
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	218
Աուրանիա	7269	Սէֆալոնիա	161

Դիմել առ
ԺՕԼԻ Է ՍԷԺԷՐ
Joly et Seager
[illegible] թիւ 6, 7, 8 [illegible] 951

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Փորթի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ քալող շոգենաւեր։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպա	2500
Ամասիս	3000	Նէֆթիս	2400
Քէյոփս	3000	Օսայրիս	2250
Փտոլէմէոս	3000	Սէրա	2250
Ցարսօ	3000	Սաիս	2000
Օսմանիէ	3000	Մարիեթ	1500
Մերքօրի	2890	Հեբրոն	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՌԻԹԲՈԼ Է ԸՆԿ.
Ռոփիքոլ խան
ՔԼԵՄՍ ՄՈՍ Է ԸՆԿ.
194 31 Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ՀԱՐԷՀ ԽՈՒՍՈՒՆԵԱՆ